

W ramach powyższego zapewniono m.in. kontynuację finansowania priorytetowego instrumentu Rządu z zakresu prowadzonej polityki prorodzinnej – Programu „Rodzina 500 plus”, którego celem pozostaje pomoc dla rodzin wychowujących dzieci oraz poprawa tendencji demograficznych w Polsce.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 uwzględniono także m.in. skutki wynikające z:

- obniżenia wieku emerytalnego do 60 lat dla kobiet oraz 65 lat dla mężczyzn w związku z przyjęciem ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, a także waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2018 r. wskaźnikiem waloryzacji na poziomie 102,7%,
- wzrostu wydatków z budżetu państwa przeznaczanych na finansowanie potrzeb obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w ślad za ustawą o zmianie ustawy o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy – Prawo zamówień publicznych,
- kontynuacji zadań restrukturyzacyjnych w sektorze górnictwa węgla kamiennego,
- dofinansowania do bezpłatnych leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wyrobów medycznych dla osób, które ukończyły 75 rok życia,
- finansowania zadań w obszarze mieszkalnictwa, w tym pakietu Mieszkanie Plus,
- finansowania Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020.”

Stabilność budżetu państwa ma być zapewniona poprzez dalsze doskonalenie polityki podatkowej i uszczelnienie systemu podatkowego, w tym podatku VAT.

Porównanie budżetów ostatnich trzech lat z budżetami poprzednimi uwidacznia rewolucyjną zmianę w polityce społecznej naszego kraju. W budżecie na 2015 rok łączne wydatki na działy: „Pomoc społeczna” i „Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej” wynosiły 16 008 606 tys. zł. W budżecie na rok 2018 w tej grupie wydatków – z uwzględnieniem nowego działu „Pomoc rodzinie” – łączne wydatki stanowią 46 870 231 tys. zł, a więc prawie trzykrotnie więcej niż w 2015 roku. Niewątpliwie wpływa to ograniczająco na zwiększenie wydatków w innych działach; utrzymują się one na mniej więcej stałym poziomie. Uważam, że prospołeczna rewolucja w wydatkach państwa, choć kosztowna, jest bardzo potrzebna. To nie tylko zmniejszenie zawstydzającego poziomu ubóstwa, ale i perspektywa poprawy sytuacji demograficznej. Nie próbuję ocenić wydatków w innych działach budżetu bez znajomości ich struktury, choć niektóre przypadki są zaskakujące. Na przykład wydatki „Ochrony zdrowia” wynoszą 7 291 385 tys. zł, a „Wymiaru sprawiedliwości” 12 522 712 tys. zł.

Szacuje się że w ubiegłym roku wzrost gospodarczy w Polsce wyniósł 3,6%. Bezrobocie zmniejszyło się rekordowo. Stopa bezrobocia w grudniu ubiegłego roku spadła do wartości 6,6%. Zmalało ubóstwo, szczególnie dotyczące dzieci. Wzrosły wynagrodzenia. Wszystko to przyczyniło się do wzrostu konsumpcji wewnętrznej. Polska jest dość dużym krajem europejskim, więc wzrost konsumpcji znacząco wpływa na wzrost gospodarczy i może także pobudzić rozwój gospodarczy.

Ciąży nam narastający dług (krajowy i zagraniczny) sektora finansów publicznych. W zależności od przyjętej metodologii obliczeń podawane są różne wartości tego długu. Zadłużenie Polski wg Fundacji Obywatelskiego Rozwoju przekroczyło w styczniu br. 1 bilion złotych. Można przewidywać, że w 2018 roku dług będzie się kształtował nieco ponad 0,5 PKB. Jest to jeszcze względnie bezpieczny poziom zadłużenia.

W dyskusji okołobudżetowej dość nieśmiało proponowano uwzględnianie dochodu narodowego przy prezentacji i ocenie finansów państwa.

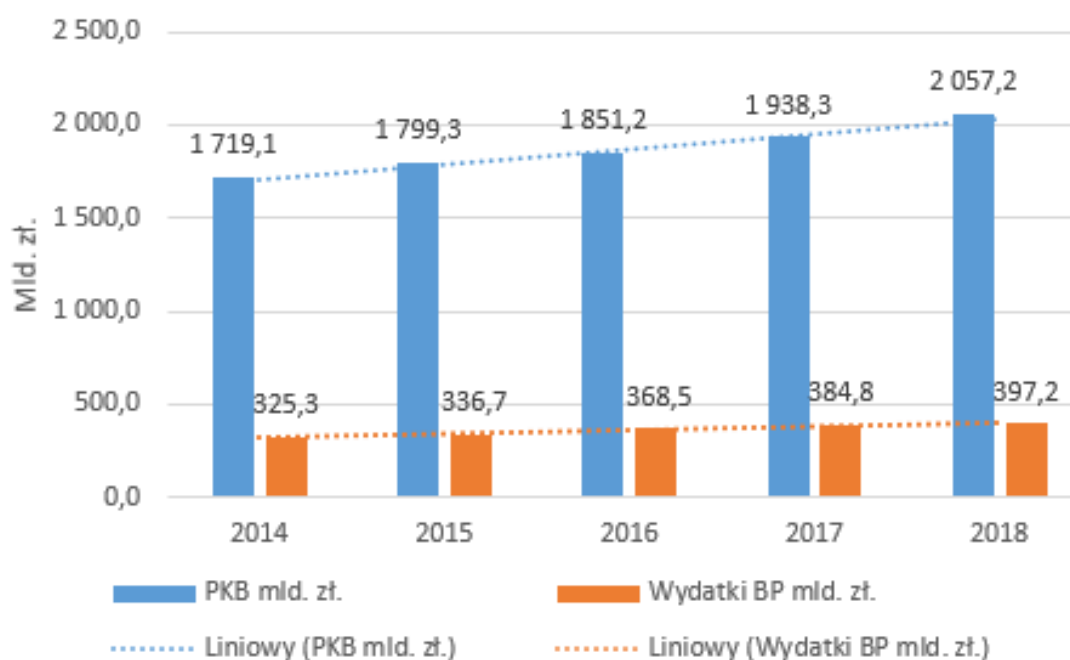
Dotychczas zbyt powolny jest wzrost inwestycji. Rozwijane są inwestycje ze środków państwowych i unijnych, lecz powściągliwy w działaniu pozostaje krajowy kapitał prywatny. Skierowanie na inwestycje i innowacje zgromadzonych, znaczących, środków prywatnych może decydująco wpłynąć na perspektywy rozwojowe naszego kraju. Czy uda się pobudzić przedsiębiorców do takich działań? Jest to najważniejsze pytanie związane z tegorocznym budżetem.

W tablicy 1 zestawiono podstawowe wielkości przyjęte w budżecie państwa na rok 2018. Rys. 1 przedstawia zmiany produktu krajowego brutto i wydatków budżetu państwa w latach 2014-2018.

Tabl. 1. Zestawienie niektórych wielkości wg ustawy budżetowej na rok 2018 (z dn. 11.01.2018 r.) i wg ustawy budżetowej na 2017 rok (z dn. 16.12.2016 r.)

	BP na rok 2017 wg ustawy z dn. 16.12.2016	BP na rok 2018 wg ustawy z dn. 11.01.2018
Dochody BP, w tys. zł	325 426 102	355 703 005
Wydatki BP, w tys. zł	384 771 602	397 195 005
Deficyt BP, w tys. zł	59 345 500	41 492 000
Dochody BP ze środków europejskich, w tys. zł	60 213 905	64 782 842
Łączna kwota wydatków budżetu środków europejskich, w tys. zł	69 848 397	80 243 000
Ogólna rezerwa budżetowa, w tys. zł	120 000	200 000
Prognozowane przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej, w zł	4 263	4 443
Średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, w %%	100,0	100,0%.
Prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, w %%	101,3	102,3%.
Prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych dla rencistów i emerytów, w %	101,6	102,6%
Kwota bazowa dla członków korpusu służby cywilnej, w zł	1 873,84	1 873,84
Kwota bazowa dla nauczycieli, w zł	2 752,92	2 890,57 od 1.04.2018
Produkt Krajowy Brutto (PKB), w mld zł	1 954,2 1 938,3*	2 057,2
Udział wydatków BP w PKB, w %%	19,7	19,3
Kurs walutowy PLN/EUR (średnio w okresie)	4,29	4,25

* Przewidywane wykonanie.

Rys. 1. Produkt krajowy brutto (PKB) i wydatki budżetu państwa (BP) w latach 2014-2018.

Dla nas szczególnie ważne są środki budżetowe na naukę i szkolnictwo wyższe. W tabl. 2 i 3 zestawiono najważniejsze informacje o kwotach kierowanych na te dziedziny w roku 2018 i poprzednim. Na rys. 2 pokazano, jak w okresie pięcioletnim kształtowały się wydatki budżetu państwa na naukę i szkolnictwo wyższe.

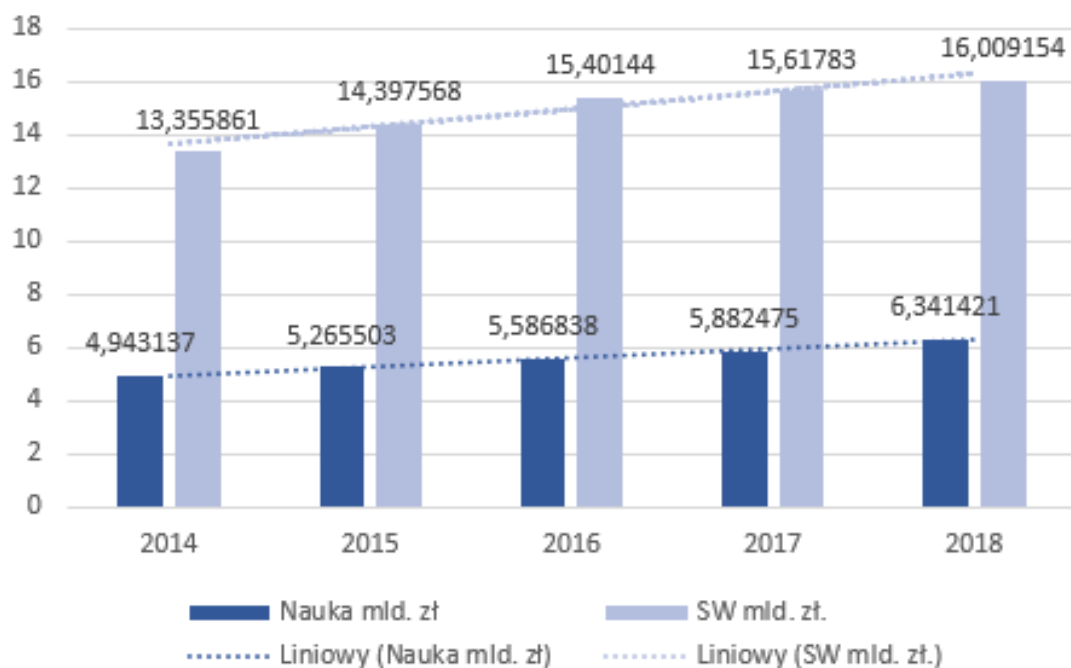
Tabl. 2. Porównanie wydatków budżetu państwa na naukę wg ustawy budżetowej na rok 2017 i wg ustawy budżetowej na rok 2018

	BP na rok 2017	BP na rok 2018
Dział Nauka 730, w tys. zł	5 882 475	6 341 421
Wydatki majątkowe, w tys. zł	168 843	289 856
Udział wydatków na naukę w PKB, w %%	0,301	0,308
Część 28, Nauka. (Dział 730. Nauka)	5 800 912	6 249 802
Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych, w tys. zł	2 975 212	3 209 207
Działalność upowszechniającą naukę, w tys. zł	40 035	70 425
Współpraca naukowa z zagranicą, w tys. zł	461 826	469 568
Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, w tys. zł	1 113 041	1 115 007
Narodowe Centrum Nauki, w tys. zł	1 192 559	1 352 730
Część 28, Nauka. (Dział 921. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego)	8 000	14 500

Tabl. 3. Porównanie wydatków budżetu państwa na szkolnictwo wyższe wg ustawy budżetowej na rok 2016 i wg ustawy budżetowej na rok 2017

	BP na rok 2017	BP na rok 2018
Dział 803. Szkolnictwo wyższe, w tys. zł	15 617 830	16 009 154
Wydatki majątkowe, w tys. zł	404 728	416 396
Udział wydatków na szkolnictwo wyższe w PKB, w %%	0,799	0,778
Wydatki BP na szkolnictwo wyższe w częściach BP, w tys. zł		
Cz. 38. Szkolnictwo wyższe (dotyczy uczelni podległych bezpośrednio MNiSW. Dział 803).	12 648 810	12 851 494
Działalność dydaktyczna (w tym: dotacje i subwencje)	10 489 579 10 245 553	10 488 720 10 284 999
Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	1 688 760	1 709 804
Fundusz Pomocy i Kredytów Studenckich	32 500	37 000
Zadania projakościowe	251 732	448 076
Cz. 21. Gospodarka morska. Szkolnictwo wyższe	137 589	141 582
Działalność dydaktyczna	125 589	129 582
Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	12 000	12 000
Cz. 24. Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego		
Szkolnictwo wyższe	652 012	645 762
Działalność dydaktyczna	619 321	613 167
Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	30 978	31 020
Cz. 46. Zdrowie. Szkolnictwo wyższe	1 810 207	1 827 358
Działalność dydaktyczna	1 703 339	1 718 088
Pomoc materialna dla studentów i doktorantów	106 838	109 240

Rys. 2. Nakłady budżetu państwa na naukę i szkolnictwo wyższe w latach 2014-2018

Przydzielone na działy „nauka” i „szkolnictwo wyższe” środki finansowe są w tegorocznym budżecie nieco wyższe niż w roku poprzednim, odpowiednio o 458,946 i 391,324 mln zł. Takie zwiększenie nie może być satysfakcjonujące, tym bardziej że na niektóre pozycje szczegółowe – np. na tak ważną jak działalność dydaktyczna – w uczelniach nadzorowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego przyznane środki finansowe są niższe niż w roku ubiegłym. Trzeba też zauważyć, że ruszyła inflacja; przewiduje się, że wyniesie ponad dwa procent. Realna wartość pieniędzy będzie nieco niższa. W szkolnictwie wyższym będzie to zatem chudy rok. I nie będzie to jedyny problem.

Janusz Sobieszcański

Publikujemy drugą część opracowania na temat rekomendacji UNESCO dotyczącej statusu nauczycieli akademickich. Część pierwsza ukazała się w poprzednim numerze „Wiadomości KSN”. Omawiano w niej cele i politykę szkolnictwa wyższego, obowiązki i zadania uczelni w tym ich autonomię, prawa i wolności nauczycieli akademickich, prawa i wolności jednostki, takie jak: prawa obywatelskie, swobody akademickie, prawo do publikacji i wymiany informacji na szczeblu międzynarodowym oraz obowiązki i odpowiedzialność nauczycieli akademickich. Redakcja.

REKOMENDACJA W SPRAWIE STATUSU NAUCZYCIELI AKADEMICKICH 20 lat minęło od przyjęcia Rekomendacji przez UNESCO, a co z jej stosowaniem?

Wojciech Pillich

Część 2.

Szczególnie interesujące dla związkowców zalecane **warunki zatrudnienia** są obszernie opisane w punktach 40-72 Rekomendacji UNESCO¹. Dużą wagę przykładana się do okresu próbnego w obszarze kształcenia lub badań na poziomie uniwersyteckim. Powinien zostać wykorzystany jako okres zachęty do pracy i sposób wprowadzenia osoby początkującej w jej obowiązki, jako droga do ustalenia i przestrzegania właściwych norm zawodowych oraz wspierania rozwoju umiejętności zawodowych przyszłego nauczyciela lub badacza. Czas trwania okresu próbnego winien być znany z wyprzedzeniem, a warunki jego zaliczenia winny zależeć wyłącznie od kompetencji zawodowych. Jeżeli praca danej osoby nie jest w tym okresie zadowalająca, powinno się ją poinformować o stawianych zarzutach dostatecznie wcześniej, tak aby przed końcem okresu próbnego mogła usunąć niedociągnięcia. Osoba zainteresowana winna mieć także możliwość zakwestionowania stawianych jej zarzutów [42]².

Nauczycielom akademickim należy zapewnić: jasny i otwarty **system przebiegu kariery** zawodowej, obejmujący jasne procedury w zakresie nominacji, nadawania stopni i tytułów, promocji, zwalniania i innych działań podobnej natury [43.a] oraz efektywny, zrównoważony i sprawiedliwy system stosunków zawodowych wewnątrz placówki, zgodny z normami wymienionymi w dokumentach międzynarodowych [43.b].

Jednym z głównych instrumentów **zachowania swobód akademickich** i ich ochrony przed arbitralnymi decyzjami, jest system stałego zatrudnienia lub jego funkcjonalny odpowiednik. Rozwija on również poczucie indywidualnej odpowiedzialności i pozwala na zatrzymanie kompetentnej kadry nauczycieli akademickich [45].

Bardzo ważny zapis [46] stanowi, że bezpieczeństwo zatrudnienia w zawodzie, w tym **system stałego zatrudnienia** lub tam, gdzie ma to zastosowanie, jego funkcjonalny odpowiednik, winno być zachowane, gdyż posiada ono zasadnicze znaczenie zarówno dla systemu szkolnictwa wyższego, jak i dla nauczycieli akademickich. Zgodnie z zasadami takiego systemu, nauczyciele akademicy, którzy są zatrudnieni na stałe, mogą zostać zwolnieni – po szczegółowej ocenie – wyłącznie z przyczyn natury zawodowej oraz zgodnie z przyjętą procedurą. Nauczyciele akademicy mogą być także zwolnieni z uzasadnionych przyczyn finansowych, jednak pod warunkiem, że wszystkie sprawozdania finansowe są poddawane publicznej kontroli, że placówka podjęła wszelkie uzasadnione działania umożliwiające uniknięcie zwolnień i że istnieje ochrona prawna zapobiegająca stronnictwemu stosowaniu procedury zwolnienia. System stałego zatrudnienia lub tam, gdzie ma to zastosowanie, jego funkcjonalny odpowiednik, winien być w miarę możliwości zachowany nawet w przypadku zmian organizacyjnych bądź w placówce szkolnictwa wyższego, bądź w systemie kształcenia i powinien być stosowany po upływie okresu próbnego rozsądnej długości wobec tych osób, które spełniają obiektywne i określone kryteria w odniesieniu do kształcenia i/lub studiów i/lub badań, za zgodą instancji akademickiej oraz/lub w odniesieniu do działalności okołouniwersyteckiej, za zgodą placówki szkolnictwa wyższego.

Ocena powinna odbywać się z poszanowaniem następujących zasad: ma opierać się jedynie na akademickich kryteriach kompetencji w zakresie badań, kształcenia i innych funkcji uniwersyteckich lub zawodowych, według wskazania współpracowników zainteresowanego [47.b]; procedury ewaluacji winny brać w szczególności pod uwagę fakt, że trudno jest zmierzyć osobiste umiejętności, gdyż rzadko ujawniają się one w sposób stały i niezmienny [p.47.c]; jeżeli ewaluacja wymaga, w jakiegokolwiek formie, bezpośredniej oceny pracy nauczyciela akademickiego przez jego studentów, współpracowników lub personel administracyjny, to ocena taka winna być obiektywna, a zastosowane kryteria oraz rezultaty ewaluacji winny być przekazane osobie zainteresowanej [47.d]; każdy nauczyciel akademicki winien mieć prawo odwołania się do niezależnego organu od oceny, która wydaje mu się nieuzasadniona [47.f].

Wymienione są **powody zwolnienia** jako procedury dyscyplinarnej, stosowanej jedynie w przypadku słusznych i dostatecznych przyczyn związanych z postawą zawodową. Należą do nich: stałe uchybienie swoim

¹ Rekomendacja w sprawie statusu nauczycieli akademickich z 11 listopada 1997 roku. Konferencja Generalna Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO).

² W nawiasach kwadratowych podane są numery punktów Rekomendacji.

obowiązkom, rażąca niekompetencja, fabrykowanie lub fałszowanie wyników badań, poważne błędy finansowe, karygodne zachowanie o podłożu seksualnym lub innym wobec studentów, kolegów lub innych członków wspólnoty lub też poważne groźby popełnienia czynów karygodnych, szkodenie procesowi kształcenia (na przykład poprzez fałszowanie stopni, dyplomów lub egzaminów w zamian za korzyści pieniężne lub usługi seksualne bądź inne, albo domaganie się usług seksualnych, korzyści finansowych lub materialnych od pracowników lub kolegów niższych rangą w zamian za utrzymanie ich na zajmowanym stanowisku) [50]. Od decyzji o zwolnieniu każdy nauczyciel akademicki winien mieć prawo odwołania się do niezależnego organu zewnętrznego (na przykład do arbitra lub sądu), uprawnionego do wydawania ostatecznych i prawomocnych wyroków [51].

Wykonywanie prawa nauczycieli akademickich do wolności zrzeszania się winno być aktywnie popierane. Należy wspierać **negocjacje zbiorowe** lub inne równorzędne procedury, zgodnie z normami określonymi przez Międzynarodową Organizację Pracy [52]. W naszym przypadku dotyczy to na przykład PUZP.

W ramach dobrowolnego procesu negocjacji między organizacjami reprezentującymi nauczycieli akademickich i pracodawcami powinny zostać określone: **wynagrodzenie, warunki pracy** i inne kwestie związane z warunkami zatrudnienia [53]. Zagwarantowanie nauczycielom akademickim **prawa do negocjacji** za pośrednictwem ich organizacji z pracodawcami państwowymi lub prywatnymi oraz wykonywanie tych praw (o charakterze kontraktowym lub statutowym) powinno być zapewnione w sposób bezstronny i bez nieuzasadnionych opóźnień, przez właściwe procedury, zgodne z prawem krajowym i normami międzynarodowymi [54]. W przypadku wyczerpania przewidzianych procedur lub zerwania negocjacji między stronami, organizacje nauczycieli akademickich winny mieć prawo do **innych metod działania**, którymi zwykle dysponują inne organizacje w celu ochrony swoich uprawnionych interesów [55]. Ponadto nauczyciele akademicy winni mieć dostęp do sprawiedliwej **procedury odwoławczej** i arbitrażowej lub innych równorzędnych procedur celem rozstrzygnięcia z pracodawcami sporów dotyczących warunków zatrudnienia [56].

Wynagrodzenia nauczycieli akademickich powinny [57]:

- pozawalać im w należyty sposób oddawać się swoim obowiązkom oraz poświęcać niezbędny czas na kształcenie ustawiczne i okresowe podnoszenie swojej wiedzy i kompetencji [57],
- znajdować się na poziomie odpowiednim do znaczenia, jakie ich funkcja posiada dla społeczeństwa, jak również do ich odpowiedzialności,
- pozostawać na poziomie porównywalnym do innych zawodów wymagających posiadania analogicznych lub równoważnych kwalifikacji;
- zapewnić nauczycielom akademickim i ich rodzinom odpowiedni poziom życia, a także środki na podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez rozwijanie wiedzy i uczestnictwo w życiu kulturalnym lub naukowym;
- uwzględniać fakt, że na niektórych stanowiskach pracy wymagane jest większe doświadczenie i wyższe kwalifikacje, co skutkuje większym zakresem odpowiedzialności;
- być okresowo rewidowane celem uwzględnienia różnych czynników, takich jak: wzrost kosztów utrzymania, ogólna poprawa poziomu życia wynikająca ze wzrostu produkcji lub ogólna podwyżka płac i wynagrodzeń, a różnice w wynagrodzeniach winny wynikać z kryteriów obiektywnych [59].

Wynagradzania powinny być ustalane **według siatki płac uzgodnionej** w porozumieniu z organizacjami reprezentującymi pracowników, chyba że przewidziane są inne równoważne procedury, zgodne z normami międzynarodowymi. Wykwalifikowany nauczyciel akademicki, zatrudniony na okres próbny lub czasowo, nie powinien być wynagradzany według stawek niższych niż stawki stosowane w przypadku mianowanych nauczycieli akademickich tego samego szczebla [60]. Jeżeli na potrzeby ustalania wysokości wynagrodzeń wprowadzony i stosowany jest system oceny zasług, należy wcześniej przeprowadzić **konsultacje** z organizacjami reprezentującymi nauczycieli akademickich [61].

Obciążenie nauczycieli akademickich **pracą** winno być sprawiedliwe i zrównoważone, tak aby mogli efektywnie wywiązywać się ze swoich zadań i obowiązków wobec studentów oraz zobowiązań w zakresie studiów, badań i/lub zarządzania uniwersyteckiego; dla osób nauczających w wymiarze godzin wyższym niż przewidziany należy przewidywać odpowiednie wynagrodzenie, które powinno być negocjowane z organizacjami reprezentującymi nauczycieli akademickich, chyba że istnieją inne równoważne procedury zgodne z normami międzynarodowymi [62]. Nauczyciele akademicy winni pracować w otoczeniu niezagrażającym ich zdrowiu lub bezpieczeństwu; powinni również korzystać z zabezpieczenia społecznego, w szczególności w zakresie świadczeń chorobowych, wypadkowych i emerytalnych oraz z ochrony w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, obejmującej wszelkie ryzyka, o których mowa w konwencjach i rekomendacjach Międzynarodowej Organizacji Pracy. Zabezpieczenie społeczne powinno przysługiwać z mocy prawa [63].

Gdy nauczyciel akademicki podejmuje **zatrudnienie w innej placówce** szkolnictwa wyższego, nabyte przez niego prawa do emerytury winny podlegać przenoszeniu na szczeblu krajowym i międzynarodowym. Organizacje

reprezentujące nauczycieli akademickich winny mieć prawo do wyznaczenia swoich przedstawicieli do udziału w zarządzaniu i administracji systemami emerytalnymi nauczycieli akademickich, w szczególności systemami prywatnymi, finansowanymi ze składek [64].

Nauczyciele akademicy winni mieć możliwość korzystania z całkowicie lub częściowo **płatnych urlopów na studia lub badania**, tam gdzie ma to zastosowanie, przyznawanych w regularnych odstępach czasu [65]. Urlopy te powinny być brane pod uwagę przy obliczaniu stażu pracy oraz emerytury [66]. Ponadto nauczyciele akademicy powinni mieć możliwość okazjonalnego korzystania z całkowicie lub częściowo płatnego urlopu na uczestnictwo w działalności zawodowej [67]. Urlopy przyznawane w ramach dwustronnych lub wielostronnych programów wymiany kulturalnej i naukowej lub w programach pomocy technicznej za granicą, powinny być dodawane do okresów zatrudnienia, tak aby zachować ciągłość stażu pracy, możliwości awansu oraz prawa do emerytury osób zainteresowanych w ich macierzystej placówce. Dla sprostania dodatkowym wydatkom, związanym z takim pobytem, należy przyjąć rozwiązania szczegółowe [68]. Nauczyciele akademicy winni posiadać prawo do corocznych płatnych wakacji dostatecznej długości [69].

Należy uznać wartość pracy świadczonej w **zmniejszonym wymiarze czasu pracy** przez kwalifikowanych nauczycieli akademickich. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy powinni: otrzymywać proporcjonalnie takie samo wynagrodzenie oraz korzystać w podstawowym zakresie z takich samych warunków zatrudnienia, jak nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy; korzystać z warunków odpowiadających warunkom zaproponowanym nauczycielom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy w zakresie płatnych urlopów, zwolnień chorobowych oraz urlopów macierzyńskich, przy czym powyższe świadczenia winny być obliczone w stosunku do liczby godzin pracy lub wypłacanej pensji [72].

Dla **wdrożenia Rekomendacji** państwa członkowskie i placówki szkolnictwa wyższego winny poczynić wszelkie dostępne im kroki celem poszerzenia i uzupełnienia swoich własnych działań dotyczących statusu nauczycieli akademickich, popierając współpracę ze wszystkimi organizacjami krajowymi i międzynarodowymi, rządowymi i pozarządowymi oraz pomiędzy nimi [73], a także poczynić **wszelkie dostępne im kroki**, umożliwiające wejście w życie zasad niniejszej Rekomendacji w ramach wykonywanej przez nie odpowiednio jurysdykcji [74]. Natomiast w przypadku, gdy nauczyciele akademicy posiadają w niektórych dziedzinach status korzystniejszy niż ten, który wynika z postanowień niniejszej Rekomendacji, postanowienia te nie powinny być przywoływane celem wycofania się z korzyści już przyznanych [77].

Rekomendacja UNESCO ma wymiar światowy. Uchwalona jako wymagana w dużej mierze dla krajów nie stosujących się do reguł demokratycznych, tym bardziej powinna być ściśle przestrzegana w krajach uważających się za demokratyczne. A jaka jest odpowiedź na pytanie w tytule niniejszego opracowania? Delikatnie określając, „wstydem” byłoby wybiórcze stosowanie Rekomendacji w Polsce, która powinna świadczyć przykładem, jeśli chodzi o możliwości jej wdrożenia. Sytuacja, gdy nawet Katedra UNESCO na publicznym Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza nie powołuje się na Rekomendację przy swoim projekcie założeń do Ustawy 2.0, o czymś świadczy. Może na porównanie zapisów projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce³ oraz Rekomendacji UNESCO odważą się inne z kilku katedr UNESCO w naszym kraju?

Nie dokonując obecnie oceny zgodności projektu Ustawy 2.0 z Rekomendacją UNESCO, można jednak stwierdzić, że jeżeli Rekomendację UNESCO prawdziwie uznajemy jako obowiązującą wszystkich nauczycieli akademickich, czyli tym samym wszystkie uczelnie, to ujęcie jej zaleceń w **Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy** dla Szkolnictwa Wyższego, byłoby wynikiem tego uznania. Takie oczekiwanie jest naturalne, chyba że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz gremia realnie wpływające na kształt prawa, nie uznają Rekomendacji. Wtedy uczciwe byłoby ujawnienie tego przez te gremia i podanie, jakich praw przestrzegają. Unikanie formalnego przyjęcia omawianej Rekomendacji w całym szkolnictwie wyższym, na przykład poprzez PUZP, wyszukiwanie pretekstu do niewprowadzenia tego układu zbiorowego, kwalifikuje się jako jeden z objawów kształtowania neoliberalnego prawa w szkolnictwie wyższym. Jest ucieczką od odpowiedzialności, mogącą doprowadzić do stanu zniewolenia pracowników w wielu uczelniach. To, że jest to prawdopodobne, świadczy choćby proponowane skreślenie artykułu 34⁴ projektu Ustawy 2.0 w opinii o tej ustawie, opracowanej przez Komisję Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich⁵.

³ Projekt ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 16.09.2017 r., MNiSzW (Ustawa2.0).

⁴ Projekt ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, MNiSzW, 16.09.2017 r.: Art. 34. Rozstrzygnięcia organów uczelni nie naruszają uprawnień związków zawodowych wynikających z ustaw.

⁵ Raport nr 4 Komisji ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego. Wybrane propozycje zmian w tekście Projektu ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, część I, praca zbiorowa pod red. J. Woźnickiego, wyd. Fundacja Rektorów Polskich i KRASP, Warszawa, październik 2017.

DZIAŁANIA KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Komunikat z posiedzenia Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Warszawa, 02.12.2017 r.

W posiedzeniu Prezydium KSN NSZZ „S” wzięło udział 9 członków Prezydium oraz członek Komisji Rewizyjnej kol. Józef Bancewicz.

Prezydium obradowało nad następującymi problemami:

- Projekt Ustawy 2.0.** Przewodniczący KSN kol. B. Dołęga poinformował, że odbyło się spotkanie ministra J. Gowina z kol. Januszem Sobieszczańskim (były Przewodniczący KSN). Kol. J. Sobieszczański zaproponował Ministrowi uwzględnienie w Ustawie 2.0 tzw. ładu płacowego. KSN przesłała do Ministra propozycję ładu płacowego, w którym bazą jest odniesienie przeciętnych wynagrodzeń w grupach pracowników uczelni do średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. W dyskusji głos zabrali: kol. B. Dołęga, W. Pillich, K. Andrzejewska, M. Sapor, M. Kisilowski. Podczas dyskusji ustalono, że w propozycji KSN powinno się znaleźć więcej stanowisk, zarówno dla nauczycieli, jak i nie nauczycieli. W dniu 21 listopada odbyło się posiedzenie Podkomisji stałej do spraw nauki i szkolnictwa wyższego poświęcone rozpatrzeniu informacji MNIŚzW o aktualnym stanie prac nad projektem Ustawy 2.0 i wynikach prowadzonych od września konsultacji. KSN NSZZ „S” była reprezentowana przez kol. W. Pillicha oraz członka Rady KSN kol. D. Szczukockiego. Był też obecny Przewodniczący KZ NSZZ „S” Uniwersytetu Łódzkiego kol. Z. Zdrojewski. Podczas dyskusji w podkomisji przeważały poglądy krytyczne, w tym wyrażana przez posłów PiS opinia, że projekt ustawy w wielu punktach wymaga zmian i dopracowania. Posłowie PiS jednak nie przedstawili nowych zapisów do projektu. Kol. M. Kisilowski poinformował, że Prezydent RP powołał zespół ds. Ustawy 2.0, który ma przygotować opinię do 15.12.br.
- Reforma Instytutów Badawczych.** W dyskusji głos zabrali kol. B. Dołęga, K. Siciński, T. Kulik, J. Dudek, M. Kisilowski. Projekt ustawy o IB pn. Sieć Badawcza: Łukasiewicz w wielu punktach został zmieniony w związku z postulatami środowiska IB oraz „Solidarności”. Kol. K. Siciński poinformował, że obecnie projekt ten jest do zaakceptowania.
- Koszty uzyskania przychodu z tytułu praw autorskich.** W związku ze zmianą zapisu art. 22 ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne z dnia 27 października 2017 r., w którym dodano ust. 9b uszczegóławiający katalog działalności, w stosunku do których może mieć zastosowanie odliczenie kosztów uzyskania przychodów w wysokości 50%, niektóre uczelnie (Politechnika Wroclawska, AGH) wprowadzają ograniczenia w stosowaniu 50% kosztów uzyskania przychodu z tytułu praw autorskich dla pracowników prowadzących działalność dydaktyczną. W dyskusji głos zabrali: kol. B. Dołęga, M. Sapor, M. Kisilowski, W. Pillich, T. Kulik, K. Andrzejewska. Postanowiono, że KSN wyśle pismo z prośbą o interpretację zapisu ust. 9b do Ministra Rozwoju i Finansów M. Morawieckiego, z wiadomością do Prezes Rady Ministrów B. Szydło, Prezesa PiS J. Kaczyńskiego, a także list w tej sprawie do min. J. Gowina.
- Przewodniczący KSN kol. B. Dołęga przekazał następujące **komunikaty**:
  - W Zielonej Górze odbyła się konferencja poświęcona projektowi Ustawy 2.0 z udziałem min. J. Gowina. Zaproszeni byli również przedstawiciele ZZ, gdyż przedmiotem obrad była sprawa odpisu na ZFŚS. Wielu rektorów postulowało, aby obniżyć odpis na ZFŚS. Przewodniczący KSN w swoim wystąpieniu przekazał stanowisko w tej sprawie, stwierdzające, że obniżenie odpisu nie spowoduje zysku danej uczelni.
  - Zakończył się proces kategoryzacji uczelni. Zdaniem KSN w wyniku tej kategoryzacji prawie wszystkie uczelnie straciły finansowo, gdyż poziom finansowania uczelni z budżetu pozostał na niezmiennym poziomie, a liczba jednostek podlegających kategoryzacji zwiększyła się. Obecnie MNIŚzW pracuje nad nowymi kryteriami oceny naukowej jednostek, która będzie dokonana za lata 2017-2021.

Sporządzili: M. Sapor, W. Pillich, B. Dołęga.

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

prace nad tzw. Konstytucją dla Nauki ciągle trwają. Przypomnę, że w dniu 22 stycznia 2018 roku uczestniczyłem wraz z kol. M. Sapor, T. Kulikiem oraz M. Kisilowskim w spotkaniu podczas którego Pan Premier przedstawił projekt po uwzględnieniu uwag strony społecznej. Ponieważ po Komisji Uzgodnieniowej miały się ukazać projekty stosownych rozporządzeń wstępnie umawialiśmy się na spotkanie wraz z przedstawicielami ZNP z ministerstwem po upublicznieniu tych projektów, jednak po analizie nowego projektu ustawy uzgodniliśmy, że należy w trybie pilnym doprowadzić do takiego spotkania. W dniu 30 stycznia doszło do spotkania stron związkowych (KSN+ZNP) z Sekretarzem stanu w MNiSzW prof. A. Bobko, Podsekretarzem P. Mullerem, szefem Gabinetu Politycznego Ministra Piotrem Ziółkowskim oraz Dyrektorem Departamentu Szkolnictwa Wyższego Marcinem Czają. Podczas tego spotkania doszło do uzgodnień wielu istotnych dla nas zapisów - zmiany te zostały przez nas zawarte w dołączonym załączniku. Strony deklarowały dalszą współpracę i wolę znajdowania rozwiązań najbardziej korzystnych dla pracowników. Po tym spotkaniu, na początku tego tygodnia dostałem zaproszenie na spotkanie z Ministrem J. Gowinem. Do spotkania doszło wczoraj. Przedstawiłem nasze stanowisko na poszczególne interesujące nas kwestie, zostawiłem Panu Premierowi mój list, który załączam. Ogólnie wydaje się, że w wielu sprawach dotyczących pracowników nasze stanowiska są zbieżne. Pozostaje oczywiście wiele spornych obszarów o czym nie tylko mówiłem, ale też stosowny wykaz z uzasadnieniem w postaci artykułu kol. W. Pillicha pozostawiłem Panu Ministrowi - obiecał ponowne przeanalizowanie naszych postulatów. Zgodziliśmy się, że niewątpliwie wspólnym priorytetem muszą być działania wynikające z poglądu o niedofinansowaniu obszaru nauki i szkolnictwa wyższego - w tym zakresie zadeklarowałem nasze wsparcie dla działań Ministerstwa zmierzających do wypracowania pełnego konsensusu zagwarantowanego stosownymi zapisami ustawowymi.

Na zakończenie mojego spotkania przedstawiłem prośbę dotyczącą pilnej zmiany w ustawie o stopniach i tytułach naukowych (pismo w załączeniu), która jest inicjatywą Kol. z UP z Poznania - dziękuję za inicjatywę. Na koniec chciałbym podziękować za Wasze uwagi, stanowiska - wszystkie analizujemy. Np. zwrócimy się do min. Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych w sprawie zapowiadanej zmiany wieku emerytalnego dla kobiet NA.

B. Dołęga

*** * ***

**KRAJOWA SEKCJA NAUKI
NSZZ**

SOLIDARNOŚĆ

ul. Waryńskiego 12, lok. A 221
00-631 WARSZAWA
☎/☎ (+48 22) 825 73 63
☎ (+48 22) 234 98 78
e-mail: ksn@interia.pl
<http://www.solidarnosc.org.pl/ksn>

L.p. 06 /W/18

Warszawa, 05 lutego 2018 roku.

**Szanowny Pan
Jarosław Gowin
Wicepremier, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

Szanowny Panie Premierze

W ostatnich kilkunastu miesiącach pojawiają się przypadki hamowania postępowań o nadanie tytułu naukowego profesora, spowodowane literalnym traktowaniem odrębnych wymogów osiągnięć w zakresie kształcenia kadry zapisanych w przepisach np. 26 ust. 1 pkt 3 lit. a-c znowelizowanej w dniu 14 lipca 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1198) ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytułach naukowych oraz o stopniach i tytułach w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 r., Nr 65, poz. 595; z późn. zm.).

W związku z powyższym, jako Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” zwracam się do Pana Ministra o możliwie pilne spowodowanie zmiany tych przepisów, dyskryminujących – zapewne niezamierzenie – część kandydatów do uzyskania tytułu naukowego profesora. Są one zapewne wynikiem niedbałego procesu legislacyjnego ze strony Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego poprzedniej formacji rządzącej PO-PSL, kierowanego przez Minister Barbarę Kudrycką.

Ustawa o stopniach i tytułach naukowych powinna być zmieniona

Należy opracować i uchwalić w ciągu najbliższych 2-3 lat całkowicie nową ustawę o stopniach i tytułach naukowych, uwzględniającą różne stanowiska przedstawiane przez zainteresowane podmioty.

Dla poprawnej działalności CK tego czasu należy jak najszybciej uchwalić ósmą!!! nowelizację. W 8-mej nowelizacji należy:

- przywrócić bezpośredni kontakt habilitanta z radą jednostki,
- wyeliminować niejednoznaczne rozstrzygnięcia np. sposób podejmowania decyzji inny przy profesurach i doktoratach (w sprawie) a inny przy habilitacjach (podwójne głosowania za lub przeciw),
- należy zdefiniować używane pojęcia i wyeliminować ewidentne błędy legislacyjne (np. **wypromowanie 8 doktorów przy braku otwartego przewodu dyskwalifikuje wniosek o nadanie tytułu profesora**),
- wyeliminować możliwość korzystania z uprawnień wynikających z artykułu 21a.

*** * ***

**KRAJOWA SEKCJA NAUKI
NSZZ**

SOLIDARNOSĆ

ul. Waryńskiego 12, lok. A 221
00-631 WARSZAWA
☎/☎ (+48 22) 825 73 63
☎ (+48 22) 234 98 78
e-mail: ksn@interia.pl
<http://www.solidarnosc.org.pl/ksn>

L.p. 07 /W/18

Warszawa, 08 lutego 2018 roku.

**Szanowny Pan
Jarosław Gowin
Wicepremier, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego**

Szanowny Panie Premierze

Projekt ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w wersji z dnia 22 stycznia 2018 roku uwzględnił jedynie sześć uwag szczegółowych zgłaszanych przez KSN, a po spotkaniu w dniu 30 stycznia 2018 roku uzyskaliśmy zapewnienia co do uwzględnienia następnyc sześciu z przedstawionych uwag⁶. Wagę naszych postulatów nie tylko ze względu na postrzeganie spraw pracowniczych dobitnie przedstawia w dwóch artykułach⁷ mój zastępca, dr inż. Wojciech Pillich, w związku z czym pozwolę sobie skupić się na problemie finansowania obszaru szkolnictwa wyższego i wynikających stąd moich spostrzeżeniach.

Na wstępie należy dobitnie stwierdzić, że już dzisiaj nie ma środków, które byłyby rozdzielane poza formułą konkursową. Los każdej złotówki zależy od wyników jakiejś oceny. Nawet rozpoczynający drugi rok swojego działania zmieniony algorytm podziału dotacji dla uczelni publicznych uwzględnia nie tylko stosunek liczby studentów przypadających na jednego nauczyciela akademickiego, ale i wyniki oceny parametrycznej poszczególnych jednostek uczelni. Biorąc pod uwagę zapowiedzi dalszych zmian w formule publicznego finansowania, która ma być realizowana w postaci subwencji łączącej dotychczas rozdzielne źródła: finansowania kształcenia i nauki (co z wielu względów można uznać za pożądane działanie), należy zwrócić uwagę, że musi tej zmianie towarzyszyć wprowadzenie mechanizmów zapobiegających wybiórczej segmentacji działań

⁶ Zestawienie uwzględnienia/braku uwzględnienia uwag szczegółowych KSN do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (projekty z dnia 16.09.2017 r./22.01.2018 r.) – zał.1.

⁷ W. Pillich: REKOMENDACJA W SPRAWIE STATUSU NAUCZYCIELI AKADEMICKICH. 20 lat minęło od przyjęcia przez UNESCO, a co z jej stosowaniem? Cz. I i II, Wiadomości KSN Nr 11-12(2017)/01- 02(2018) – zał.2.

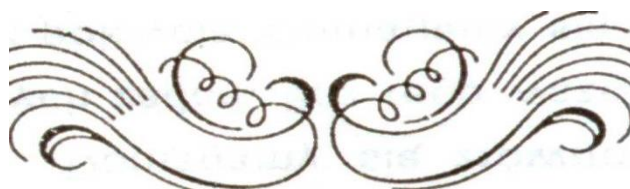
prowadzonych przez daną uczelnię, a finansowanych z budżetu państwa. Inaczej, rzecz biorąc, ocena skutkująca finansowymi konsekwencjami musi być przeprowadzona kompleksowo, obejmując nie tylko aspekt doskonałości naukowej, ale równocześnie obejmując jakość prowadzonego kształcenia i wiele innych specyficznych dla danego typu uczelni przypadków. Jako jeden z wielu przykładów niewłaściwych mechanizmów, (aczkolwiek znamienne, bo przez KSN w pełni przewidziany i przedstawiony w trakcie konsultacji zmian w algorytmie) może być ruch kadrowy wykonywany w większości uczelni, a sprowadzający się do radykalnego zmniejszania pracowników zaliczanych do tzw. liczby N (N znajduje się w mianowniku zależności służącej do określania wskaźników parametryzacji, więc jego malenie zwiększa wskaźnik!), który sam w sobie nie skutkuje wzrostem jakości prowadzonych badań, ale wzrasta wartość wskaźnika branego do oceny. Zależność algorytmu od wyników parametryzacji i to odniesiona do wszystkich pracowników uczelni, uruchomiła właśnie ten mechanizm! Z punktu widzenia związku zawodowego pojawiają się tutaj poważne problemy – zmiany w zatrudnieniu, zwolnienia, ograniczenia w możliwości rozwoju naukowego pracowników, itd., którym już musimy przeciwdziałać. Wiele moich koleżanek i kolegów z niepokojem patrzy w przyszłość, gdyż z aktualnych propozycji zapisów projektu ustawy jednoznacznie wynika, że w sposób wymierny mierzalna staje się jedynie doskonałość naukowa, a wszelkie inne formy działania, w tym: kształcenie, kształcenie kadr, tworzenie nowych kierunków jedynie zależą od tego parametru. Przy dodatkowym zmniejszeniu liczby dyscyplin pojawia się dodatkowe zagrożenie, które szczególnie niekorzystnie będzie oddziaływać na większość uczelni akademickich średniej i mniejszej wielkości. W moim głębokim przekonaniu przeciwdziałać temu może przywrócenie elementarnych zapisów dotyczących konieczności prowadzenia działalności twórczej w każdej uczelni, a więc przywracających jedność nauki i kształcenia. Tylko takie podejście może być podstawą do prowadzenia kompleksowej oceny jednostki, która będzie musiała wziąć pod uwagę każdego pracownika ocenianej uczelni i wszystkie aspekty prowadzonej działalności.

Z wyrazami szacunku,

Przewodniczący
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ Solidarność
(-) Bogusław Dołęga

Załącznik 1. Zestawienie uwzględnienia/braku uwzględnienia uwag szczegółowych KSN do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (projekty z dnia 16.09.2017 r./22.01.2018 r.)

Załącznik 2. W. Pillich: **REKOMENDACJA W SPRAWIE STATUSU NAUCZYCIELI AKADEMICKICH**. 20 lat minęło od przyjęcia przez UNESCO, a co z jej stosowaniem? Cz. I i II, Wiadomości KSN Nr 11-12(2017)/01- 02(2018)

Wyjaśnienia Ministerstwa Finansów w zakresie kosztów uzyskania przychodów

W poprzednim numerze „Wiadomości KSN” informowaliśmy o pismach przewodniczącego KSN Bogusława Dołęgi w sprawie niefortunnej interpretacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych proponowanej przez jedną z konferencji rektorów. Przyjęcie tej interpretacji powodowałoby pozbawienie niektórych pracowników akademickich, np. dydaktycznych, możliwości obniżenia podatku od osób fizycznych z tytułu praw autorskich. Zaznaczyć trzeba, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w piśmie do Ministra Finansów podzielało wykładnię tych przepisów wyrażoną w pismach KSN. Interwencja KSN była owocna. Ministerstwo Finansów przekazało do wiadomości Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (<http://www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/nowe-zasady-korzystania-z-50-proc-kosztow-uzyskania-przychodow.html>) wyjaśnienie dotyczące kosztów uzyskania przychodów. Wyjaśnienie to jednoznacznie rozstrzyga, że interpretacja zawężająca stosowanie przepisów tej ustawy jest niesłuszna.

Załączamy fragment pisma Ministerstwa Finansów:

„Zatem w przypadku pracowników sama przesłanka zatrudnienia na określonym stanowisku, z którym związana jest praca twórcza, nie pozwala na zastosowanie 50% kosztów uzyskania przychodów. Bardzo wyraźnie zostało to podkreślone w wyroku z dnia 10 listopada 2015 r. sygn. akt II FSK 2275/13, w którym Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził: «Zgodnie bowiem z ugruntowanym orzecnictwem sądów administracyjnych przepis ten nie będzie miał zastosowania, jeżeli z ustalonego w sprawie stanu faktycznego nie można ustalić, jaka część wynagrodzenia, uzyskiwanego przez pracownika ze stosunku pracy, dotyczy wynagrodzenia za wykonywanie prac o charakterze twórczym lub za rozporządzenie przez twórcę majątkowymi prawami autorskimi (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 29 kwietnia 2011 r. II FSK 2217/09). Podobne stanowisko prezentowano w wyrokach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 11 stycznia 2011 r., I SA/Gl 781/10 oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 3 lipca 2009 r., III SA/Wa 35/09».

A zatem z uzasadnień cytowanych powyżej wyroków wynika, że zasadne jest, aby pracodawca tworzył przejrzysty mechanizm pozwalający precyzyjnie określić wysokość należnego honorarium, tj. wynagrodzenia za wykonywanie prac o charakterze twórczym lub za rozporządzenie przez twórcę majątkowymi prawami autorskimi. Z jednej strony mechanizm ten zapewni w przypadku braku realnego rezultatu umowy w postaci utworu, skuteczne skorygowanie wysokości wynagrodzenia, do którego w konsekwencji nie przysługiwały 50% kup [kosztów uzyskania przychodów]. Natomiast w sytuacji, gdy utwór powstanie, mechanizm ten będzie pomocny przy dowodzeniu, że w odniesieniu do części wynagrodzenia twórcy pracodawca (płatnik) prawidłowo stosował 50% kup, bowiem wynagrodzenie to stanowiło w istocie honorarium.

W związku z tym należy uznać, że samo zakwalifikowanie nauczycieli akademickich do poszczególnych grup określonych w art. 108 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, nie jest warunkiem wystarczającym do zastosowania 50% kosztów uzyskania przychodów.

Powołana w wystąpieniu nowelizacja ustawy PIT w zakresie stosowania 50% kup wskazuje dziedziny o charakterze twórczym objęte 50% kup (dodany ust. 9b w art. 22 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Zatem na podstawie art. 22 ust. 9b pkt 2 ustawy PIT (w brzmieniu obowiązującym od 2018 r.) koszty te będą miały zastosowanie między innymi do przychodów z tytułu działalności badawczo-rozwojowej oraz naukowo-dydaktycznej. Pozostałe regulacje ustawy PIT w tym zakresie nie uległy zmianie i w konsekwencji istota regulacji, jej przedmiot i cel pozostają aktualne.

W związku z tym omawiany przepis ten nadal dotyczy:

- przejawu działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalonego w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia utworu (dzieła) – art. 1 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych,
- dzieł stworzonych również w ramach stosunku pracy, w odniesieniu do których pracodawca – na mocy art. 12 ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych – nabywa (z chwilą przyjęcia utworu) autorskie prawa majątkowe.

Reasumując: omawiane zmiany, począwszy od 2018 r., nie oznaczają utraty prawa do stosowania 50% kosztów uzyskania przychodów w stosunku do tych nauczycieli akademickich, o których mowa w art. 108 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, którzy – niezależnie od zakwalifikowania do określonej grupy – w ramach stosunku pracy tworzą dzieła objęte ochroną praw autorskich”.

Red.

Druga wersja projektu USTAWA 2.0

W dniu 22 stycznia br. w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosław Gowin ogłosił drugą, finalną, wersję projektu ustawy o szkolnictwie wyższym, tj. Ustawy 2.0. Autorzy projektu prezentowali i dalej prezentują umiarkowaną otwartość na wnoszone uwagi i propozycje. Po ewentualnych korektach projekt trafi pod obrady rządu. Kolejne zmiany mogą zostać wprowadzone w czasie ustaleń rządowych. Potem projekt zostanie złożony na ręce Marszałka Sejmu.

Po 19 września ubiegłego roku zgłoszono wiele uwag i propozycji do pierwszej wersji projektu. Szereg propozycji zgłosiła także Krajowa Sekcja Nauki. Prezentowaliśmy je w poprzednim numerze „Wiadomości KSN”. Niektóre zostały częściowo uwzględnione.

Załączam kilka uwag o projekcie ustawy i o wprowadzonych zmianach.

❖ Przywrócono tworzenie publicznej uczelni akademickiej w drodze ustawy.

Art. 35. 1. Publiczną uczelnią akademicką tworzy się w drodze ustawy.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w drodze rozporządzenia, tworzy publiczną uczelnią zawodową, likwiduje ją lub zmienia jej nazwę.

3. Uczelnia publiczna może być utworzona w wyniku połączenia uczelni publicznych, instytutów badawczych lub instytutów PAN.

4. Publiczną uczelnią akademicką włącza się do uczelni publicznej w drodze ustawy.

5. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w porozumieniu z właściwym ministrem nadzorującym uczelnię lub instytut badawczy, w drodze rozporządzenia, włącza publiczną uczelnię zawodową lub instytut badawczy do uczelni publicznej.

Jest to zgodne z postulatem KSN. Powołanie nowej uczelni akademickiej jest wydarzeniem doniosłym dla Kraju, powinno więc być stanowione przez Sejm. Równie doniosłą decyzją jest likwidacja uczelni akademickiej, lecz nie znalazłem tekstu mówiącego, kto podejmuje taką decyzję. Wydaje się, że to także powinno być kompetencją Sejmu. Pozostała duża operatywność przy tworzeniu i likwidacji publicznych uczelni zawodowych.

❖ Prawie całe środowisko akademickie uważa za konieczne zwiększenie finansowania nauki i szkolnictwa wyższego. Tylko nieliczni prezentują pogląd, że wystarczy inaczej rozdzielać strumień pieniędzy, skierować odpowiednio duże środki do instytucji prowadzących badania naukowe na najwyższym poziomie. Wydaje się, że projekt ustawy stara się pogodzić te dwa stanowiska. Ustawa przewiduje, że uczelnie wykazujące się najwyższymi osiągnięciami badawczymi będą otrzymywały zwiększone finansowanie. Minister J. Gowin w swoich wystąpieniach opowiada się także za zwiększeniem środków finansowych kierowanych na całą naukę i szkolnictwo wyższe. Znalazło to wyraz w tekście ustawy. W art. 386 podano kilkuletni harmonogram zwiększania wydatków budżetu państwa na te dziedziny.

Art. 386. 1. Na finansowanie potrzeb w dziale, o którym mowa w art. 5 pkt 21 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888, z późn. zm.), przeznaczają się corocznie wydatki budżetu państwa w wysokości nie niższej niż:

- 1) 1,2% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2019;
- 2) 1,3% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2020;
- 3) 1,4% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2021;
- 4) 1,5% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2022;
- 5) 1,6% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2023;
- 6) 1,7% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2024;
- 7) 1,8% Produktu Krajowego Brutto – w roku 2025 i w latach kolejnych.

2. Wartość Produktu Krajowego Brutto, o którym mowa w ust. 1, dla roku, na który są planowane wydatki, ustala się w oparciu o wartość określoną w założeniach projektu budżetu państwa na ten rok.

Nie jest to zawrotne tempo, ale budzi zadowolenie, bo wreszcie od przyszłego roku nastąpi przełamanie wieloletniego zastoju.

❖ Wiele uwag krytycznych zgłaszanych w szerokiej dyskusji odnosiło się do trzeciego, nowego bytu zarządzającego uczelnią publiczną, do rady uczelni. Krytycy tej koncepcji zgłaszali szereg obaw i podpowiadali, by rada miała kompetencje doradcze. Autorzy projektu wiążą z tym organem nadzieję na większe otwarcie się uczelni na otoczenie społeczne. Rzeczywiście, brak takich powiązań nie pozwala otoczeniu społecznemu w znacznie większym stopniu skorzystać z kulturotwórczego i naukowego oddziaływania uczelni. Byłoby to także inspirujące dla pracowników uczelni. Chyba pozostaje tylko mieć nadzieję, że akurat w ten sposób zrealizuje się te oczekiwania. W finalnym projekcie zadania rady uczelni określono następująco:

Art. 18. 1. Do zadań rady uczelni należy:

- 1) uchwalanie strategii uczelni;
- 2) opiniowanie projektu statutu;
- 3) monitorowanie gospodarki finansowej uczelni;
- 4) monitorowanie zarządzania uczelnią;
- 5) wybór rektora albo wskazywanie kandydatów na rektora;
- 6) zatwierdzanie sprawozdania z realizacji strategii uczelni;
- 7) wykonywanie innych zadań określonych w statucie.

2. W ramach monitorowania gospodarki finansowej rada uczelni:

- 1) opiniuje plan rzeczowo-finansowy;
- 2) zatwierdza sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego;
- 3) zatwierdza sprawozdanie finansowe.

Rada uczelni będzie więc silnym organem uczelnianym. W przypadku stosownej decyzji senatu w jej kompetencjach byłby także wybór rektora.

❖ Wprowadzono taki sam wiek emerytalny dla kobiet i mężczyzn – 65 lat.

Art. 146. 1. Wiek emerytalny dla nauczyciela akademickiego wynosi 65 lat, chyba że przepisy odrębne przewidują szczególne uprawnienia emerytalne w zakresie tego wieku

Nie będzie zarzutu Unii Europejskiej o dyskryminację kobiet. Jednak najlepszym rozwiązaniem jest pozostawienie paniom decyzji o terminie przejścia na emeryturę.

❖ Kształtowanie wynagrodzeń pracowników uczelni w zależności od minimalnego wynagrodzenia zastąpiono odniesieniem do przeciętnego wynagrodzenia. Teraz jest:

Art. 137. 1. Wysokość miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego w uczelni publicznej dla:

1) nauczyciela akademickiego – nie może być niższa niż 75% przeciętnego wynagrodzenia, z tym że dla:

- a) profesora – wynosi nie mniej niż 150%,
  - b) profesora uczelni – wynosi nie mniej niż 125%,
  - c) adiunkta – wynosi nie mniej niż 110%
- przeciętnego wynagrodzenia;

2) pracownika niebędącego nauczycielem akademickim – nie może być niższa niż 50% przeciętnego wynagrodzenia.

2. Jeżeli przeciętne wynagrodzenie stanowiące podstawę ustalania wysokości wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, w danym roku jest niższe od przeciętnego wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalania wynagrodzenia w roku poprzednim – przyjmuje się podstawę ustalenia wynagrodzenia w dotychczasowej wysokości.

Jest to częściowe, ale ważne uwzględnienie naszych propozycji. Należy przewidywać, że przeciętne wynagrodzenie w najbliższych latach będzie szybciej wzrastało od minimalnego wynagrodzenia. Natomiast brakuje choćby quasi sztywnego wymuszenia środków na wynagrodzenia w budżecie szkolnictwa wyższego.

❖ Związkom zawodowym trudno się zgodzić z proponowanym zapisem o kształtowaniu odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.

Art. 144. 1. Dla pracowników uczelni publicznej dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości do 6,5% planowanych przez uczelnię w roku poprzednim rocznych wynagrodzeń osobowych.

Do 6,5 %, a więc może być i 0%. Fundusz świadczeń socjalnych w dość ubogim społeczeństwie spełnia rolę stabilizującą. Powinno pozostać konkretne wskazanie – 6,5%. Można by ewentualnie w przypadku przejściowych trudności finansowych uczelni stworzyć możliwość okresowego zmniejszenia tego odpisu w drodze porozumienia władz uczelni ze związkami zawodowymi.

❖ Podtrzymane jest wprowadzone w projekcie wrześniowym uprawnienie do ubiegania się o płatny urlop dla poratowania zdrowia dopiero po 15 latach zatrudnienia w uczelni (art. 131). Powinno pozostać, tak jak było do tej pory – po 10 latach. To uprawnienie chyba nigdy nie było nadużywane.

❖ Bardzo ważnym mechanizmem regulującym życie uczelni będzie okresowa ocena nauczycieli akademickich. W punkcie 3 art. 128 czytamy: „3. Kryteria oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk oraz tryb i podmiot dokonujący oceny okresowej określa rektor po zasięgnięciu opinii związków zawodowych, samorządu studenckiego oraz samorządu doktorantów.” Istnieje obawa, że choć w ustawie mówi się o uchyleniu obowiązku osiągnięcia habilitacji jako warunku zatrudnienia w uczelni, to autonomia uczelni może w praktyce przywrócić rotację. Odnosiłem wrażenie, że intencją ustawodawcy jest utrzymywanie w uczelni przydatnych pracowników akademickich, to znaczy takich, którzy dobrze realizują szeroką misję Alma Mater, chociaż nie posiadają stopnia doktora habilitowanego. Większą gwarancją takiej praktyki byłoby wprowadzenie zapisu o uzgadnianiu ze związkami zawodowymi kryteriów oceny okresowej.

W przypadku przyjęcia tego projektu przez Sejm wejście w życie ustawy nastąpi prawdopodobnie z dniem 1 października 2018 r. Oznacza to, że II semestr obecnego roku akademickiego będzie bardzo pracowity, bo trzeba się przygotować do nowej struktury organizacyjnej uczelni, gdyż „zgodnie z projektowanymi przepisami nastąpi przesunięcie akcentu zarządzania – z podstawowych jednostek organizacyjnych na poziom całej uczelni, co spowoduje wzmocnienie pozycji jej organów”. „Projekt przesądza, że badania naukowe i prace rozwojowe prowadzi się w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych, a twórczość artystyczną – w dziedzinie sztuki i dyscyplinach artystycznych. Kształcenie będzie prowadzone w dziedzinach nauki i dyscyplinach naukowych lub w dziedzinie sztuki i dyscyplinach artystycznych”.

Zatem podstawowy dylemat organizacyjny jest następujący: czy pozostawić dotychczasową strukturę wydziałową odpowiednio ją modyfikując, czy stworzyć zupełnie nową strukturę uczelni?

J.S.

Przewidywany harmonogram wdrażania Ustawy 2.0

Harmonogram ten, datowany na dzień 22 stycznia 2018 r., opublikowano na stronie Rządowego Centrum Legislacji w dokumencie „Ocena skutków regulacji” (<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12303102/12458849/12458854/dokument326746.pdf>). Red.

1 czerwca 2018 r.

- wydanie rozporządzenia w sprawie nowej klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych w ramach dziedziny sztuki z uwzględnieniem systematyki dziedzin i dyscyplin OECD,
- wejście w życie przepisów dotyczących pobierania przez uczelnie opłat od studentów; uczelnie będą zobowiązane opublikować do 1 lipca 2018 r. katalogi opłat dla osób rozpoczynających studia wyższe w roku akademickim 2018/2019.

1 października 2018 r. (początek nowego roku akademickiego)

- wejście w życie Ustawy,
- rozpoczęcie okresu dostosowawczego w uczelniach (m.in. przygotowanie nowych statutów, regulaminów studiów, regulaminów pracy),
- utrata uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego przez jednostki organizacyjne, które posiadają kategorię naukową C lub nie posiadają kategorii naukowej,
- wstąpienie przez uczelnie w ogół praw i obowiązków ich podstawowych jednostek organizacyjnych, w tym m.in. przeniesienie uprawnień do prowadzenia kierunków studiów i nadawania stopni naukowych na poziom uczelni (przewody doktorskie oraz postępowania habilitacyjne będą mogły być prowadzone przed radami jednostek organizacyjnych uczelni do 30 września 2019 r.),
- koniec możliwości występowania o nową kategorię naukową w wyniku przekształceń organizacyjnych.

31 października 2018 r.

- termin składania przez nauczycieli akademickich oraz osoby biorące udział w prowadzeniu działalności naukowej pierwszych oświadczeń w sprawie dyscyplin i dziedzin, które reprezentują, według nowej klasyfikacji.

15 grudnia 2018 r.

- wprowadzenie przez uczelnie i instytuty naukowe do systemu POL-on oświadczeń w sprawie dyscyplin i dziedzin według nowej klasyfikacji, reprezentowanych przez nauczycieli akademickich i osoby biorące udział w prowadzeniu działalności naukowej.

31 grudnia 2018 r.

- termin złożenia przez uczelnie i instytuty naukowe do Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów oświadczeń w sprawie przyporządkowania posiadanych uprawnień do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego do odpowiedniej dyscypliny w jednej z dziedzin według nowej klasyfikacji uwzględniającej systematykę OECD,
- termin na dostosowanie przez uczelnie uchwał określających warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na rok akademicki 2019/2020 do przepisów nowej ustawy,
- termin określenia przez Ministra, po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Komitetu Polityki Naukowej, pierwszego statutu Rady Doskonałości Naukowej.

1 stycznia 2019 r.

- wejście w życie większości przepisów dotyczących finansowania szkolnictwa wyższego i nauki oraz gospodarki finansowej uczelni (wśród wyjątków np. obsługa rachunków funduszy uczelni publicznych przez Bank Gospodarstwa Krajowego od 1 stycznia 2020),
- termin wejścia w życie dostosowanych do nowej ustawy statutów Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Parlamentu Studentów RP i Krajowej Reprezentacji Doktorantów,
- termin, do którego należy przedstawić warunki ewentualnego przedłużenia stosunków pracy z pracownikami Biura PKA oraz Biura CK oraz powołania, po przeprowadzeniu konkursu, dyrektorów Biur,
- rozpoczęcie pierwszej kadencji Komisji Ewaluacji Nauki.

28 lutego 2019 r.

- CK może zgłosić sprzeciw do oświadczeń uczelni i instytutów naukowych w sprawie przyporządkowania posiadanych uprawnień do nadawania stopnia doktora lub doktora habilitowanego do odpowiedniej dyscypliny w jednej z dziedzin według nowej klasyfikacji uwzględniającej systematykę OECD i wskazać właściwą dyscyplinę, do której będą przypisane uprawnienia.

31 marca 2019 r.

- termin na dostosowanie programów studiów rozpoczynanych w roku akademickim 2019/2020 do przepisów ustawy (m.in. w zakresie dłuższych praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich o profilu praktycznym).

30 kwietnia 2019 r.

- termin wydania przez CK komunikatu o uprawnieniach uczelni i instytutów naukowych do nadawania stopni w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji,
- ostatni dzień, w którym przewody doktorskie, postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego oraz tytułu profesora wszczynane są według dotychczasowych zasad,
- ostatni dzień, w którym postępowania w sprawie nadania uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia wszczyna się na podstawie przepisów dotychczasowych,
- ostateczny termin ogłoszenia pierwszego konkursu w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”, uwzględniającego kryteria określone w przepisach przejściowych.

1 maja 2019 r.

- stopnie przyznawane na starych zasadach, ale w nowych dyscyplinach (do 31 grudnia 2020 r. – po tym terminie przewody, postępowania umarza się),
- wejście w życie zasad przejściowych, na podstawie których składane są wnioski o pozwolenie na prowadzenie nowych kierunków studiów (do 31 grudnia 2021 r.),
- początek 5-miesięcznego okresu, w którym nie wszczyna się nowych postępowań w sprawie nadania stopnia doktora, doktora habilitowanego oraz tytułu profesora.

30 maja 2019 r.

- termin ogłoszenia przez uczelnie i instytuty po raz pierwszy zasad rekrutacji do szkół doktorskich.

1 czerwca 2019 r.

- początek pierwszej kadencji Rady Doskonałości Naukowej.

30 czerwca 2019 r.

- powołanie pierwszych rad uczelni na podstawie określonych przez senat w specjalnym trybie szczegółowych zasad przejściowych. Rady uczelni do końca września 2019 r. będą realizować jedynie zadanie związane z wyborem kandydatów na rektora. Pierwsza kadencja Rady będzie trwała półtora roku,
- termin na złożenie przez instytuty naukowe posiadające kategorię naukową C oraz uczelnie w imieniu jednostek organizacyjnych posiadających kategorię naukową C wniosku do Komitetu Ewaluacji Jednostek Naukowych o ponowną ocenę.

30 września 2019 r.

- termin, w którym organy jednostek organizacyjnych uczelni przestają być organami uczelni w rozumieniu ustawy,
- termin, w którym zostaną zniesione konwenty jako organy uczelni w rozumieniu ustawy,
- ostateczny termin ogłoszenia pierwszego komunikatu w ramach przedsięwzięcia „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”.

1 października 2019 r. (początek nowego roku akademickiego)

- wejście w życie nowych statutów uczelni, regulaminów studiów, regulaminów szkół doktorskich, regulaminów pracy w uczelniach oraz uchwał w sprawie czynności postępowaniach w sprawie nadania stopnia,
- termin, w którym należy przypisać prowadzone w uczelniach kierunki studiów do nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin,
- rozpoczęcie studiów przez studentów kształcących się według nowych zasad dotyczących czasu trwania studiów niestacjonarnych i długości praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich o profilu praktycznym,
- rozpoczęcie kształcenia przez pierwszych doktorantów w ramach szkół doktorskich,
- pierwszy dzień, w którym postępowania w sprawie nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego oraz tytułu profesora mogą być wszczynane według nowych zasad,
- termin na dostosowanie systemu POL-on do przepisów ustawy.

31 grudnia 2019 r.

- zakończenie działalności przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych.

1 stycznia 2020 r.

- przekształcenie Biura CK w Biuro Rady Doskonałości Naukowej.

30 czerwca 2020 r.

- ostatni termin, w którym można złożyć do CK wnioski o nadanie uprawnień do nadawania stopni naukowych w dyscyplinach i dziedzinach według nowej klasyfikacji, ale na podstawie kryteriów przejściowych.

31 sierpnia 2020 r.

- koniec kadencji rektorów, którzy rozpoczęli swoje kadencje w latach 2015-2017; w przypadku rektorów, którzy rozpoczęli kadencję w roku 2017, kadencja 2017-2020 nie liczy się do limitu dwóch kadencji.

1 października 2020 r. (początek nowego roku akademickiego)

- wejście w życie przepisów dotyczących oceny kompleksowej przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną.

1 października 2021 r. (początek nowego roku akademickiego)

- wejście w życie nowych zasad podziału uczelni na grupy uczelni akademickich i uczelni zawodowych.

IV kwartał 2021 r.

- zakończenie pierwszej ewaluacji działalności naukowej (za lata 2017-2020) przeprowadzonej według nowych zasad oraz nadanie uczelniom i instytutom naukowym na podstawie wyników tej ewaluacji uprawnień do nadawania stopni.

30 czerwca 2022 r.

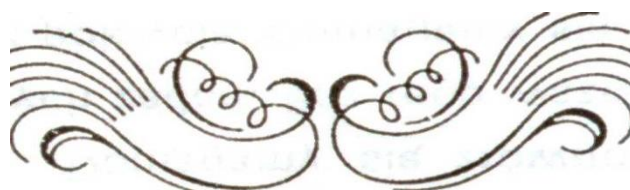
- ostateczny termin ogłoszenia pierwszego konkursu w ramach programu „Regionalna inicjatywa doskonałości”, realizowanego na podstawie przepisów nowej ustawy

31 grudnia 2023 r.

- koniec możliwości kształcenia i finansowania doktorantów, którzy rozpoczęli studia doktoranckie przed 2019/2020 i kontynuowali je na dotychczasowych zasadach (z wyjątkiem stypendiów ministra dla doktorantów).

2026 r.

- ogłoszenie drugiej edycji konkursu „Inicjatywa doskonałości – uczelnie badawcze”, po raz pierwszy według kryteriów opartych na wynikach ewaluacji działalności naukowej przeprowadzonej według nowych zasad.

K O M U N I K A T

Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z dnia 18.01.2018 roku w sprawie wyborów delegatów na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2018- 2022

Na podstawie Statutu NSZZ „Solidarność”, Ordynacji Wyborczej NSZZ „Solidarność” z dnia 20 czerwca 2017r. i pozostałych aktów prawnych zawierających reguły wyborcze obowiązujące w Związku oraz Uchwały Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z dnia 21 października 2017r. i Regulaminu Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” ustala się następujące zasady wyboru delegatów na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” (dalej - WZD KSN):

1. Wybory delegatów organizacji zakładowych lub międzyzakładowych na **WZD KSN**, zgodnie z uchwałą KK nr 18/17 oraz kalendarzem wyborczym odbywają się w okresie **od 1 listopada 2017r. do 31 marca 2018r.**
2. Wybory delegatów na **WZD KSN** przeprowadzane przez **Walne Zebrania Delegatów Regionalnych Sekcji Nauki**, zgodnie z kalendarzem wyborczym odbywają się w terminie **od 1 kwietnia do 30 kwietnia 2018r.**
3. Wyborów delegatów na WZD KSN mogą dokonywać tylko organizacje zakładowe (międzyzakładowe), których zakładowe zebrania członków lub delegatów podejmą **uchwałę o przystąpieniu do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”** lub **uchwałę o kontynuacji przynależności do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”**.
4. O terminie wyborów delegatów na WZD KSN (dotyczy również wyboru delegatów w okręgach łączonych) należy powiadomić Komisję Wyborczą KSN nie później, niż 14 dni przed ich przeprowadzeniem.

Wybory, o których mowa w punktach 1-2 przeprowadzane są na podstawie: Uchwały nr 38 Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie określenia proporcji liczby członków Związku przypadających na jeden mandat delegata na Walne Zebranie Delegatów KSN NSZZ „Solidarność” na kadencję 2018-2022 z dnia 21 października 2017r. (Załącznik nr 1).

TERMIN ZGŁASZANIA delegatów na WZD KSN

Wykaz imienny delegatów wybranych na kadencję 2018 - 2022:

- na podstawie punktu 1 - należy przesłać do biura KSN do dnia 18 kwietnia 2018 roku,
- na podstawie punktu 2 - należy przesłać do biura KSN najpóźniej do dnia 10 maja 2018 roku.

Do zgłoszenia obowiązkowo należy załączyć następujące dokumenty:

- **uchwałę Zakładowego Zebrania Członków (Delegatów)** o przystąpieniu do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” lub uchwałę o kontynuacji przynależności do KSN,
- **kopię protokołu** z ustalenia wyników wyborów delegatów na WZD Krajowej Sekcji Nauki,
- **kopię protokołu** z ustalenia wyników wyborów delegatów regionalnej sekcji na WZD Krajowej Sekcji Nauki (dotyczy tylko wyborów, o których mowa w **punkcie 2**),

- **ankietę** informacyjną organizacji związkowej (zakładowej, międzyzakładowej, oddziałowej) NSZZ „Solidarność” – członka KSN.

Wyniki wyborów wymagają zatwierdzenia przez Komisję Wyborczą KSN. Brak bieżącej składki na rzecz KSN (jej wysokość określa Uchwała Finansowa WZD KSN w Krakowie z dnia 14 maja 1995r. – tekst w załączeniu) spowoduje utratę miejsc mandatowych na WZD KSN.

TERMIN ZEBRANIA DELEGATÓW

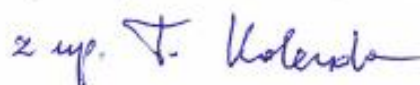
Sprawozdawczo – wyborcze WZD KSN odbędzie się w dniach 18-20 maja 2018r. Informacja o miejscu WZD KSN zostanie podana w terminie późniejszym.

Wzory dokumentów wyborczych, opracowane przez Krajową Komisję Wyborczą, można otrzymać w Biurze KSN lub w Regionalnych Komisjach Wyborczych. Ponadto są one dostępne na stronach internetowych

- Komisji Krajowej: www.solidarnosc.org.pl
- Krajowej Sekcji Nauki: www.solidarnosc.org.pl/ksn

Uwaga: na stronie Komisji Krajowej umieszczona jest m.in. „Informacja Krajowej Komisji Wyborczej NSZZ „Solidarność” na kadencję 2018-2022”, w której omówiono sprawy organizacyjne związane z wyborami w naszym Związku.

Przewodnicząca Komisji Wyborczej
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Aniela Białowska-Tejchman

Załączniki:

- Zał. nr 1 – uchwała Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie określenia proporcji liczby członków Związku przypadających na jeden mandat delegata na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2018 – 2022,
- Zał. nr 2 - skład Komisji Wyborczej KSN na kadencję 2018 - 2022,
- Zał. nr 3 – uchwała w sprawie terminu zebrania sprawozdawczo – wyborczego,
- Zał. nr 4 – uchwała ws. terminu wyboru delegatów na WZD KSN,
- Zał. nr 5 - wzór ankiety informacyjnej organizacji związkowej (zakładowej, międzyzakładowej, oddziałowej) NSZZ „Solidarność” – członka KSN,
- wzory protokołów wyborczych,
- druk uchwały o przystąpieniu/kontynuacji przynależności do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.
- uchwała finansowa WZD KSN w Krakowie z dnia 14 maja 1995r. z późniejszymi zmianami.

Uchwała nr 38
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie określenia proporcji liczby członków Związku
przypadających na jeden mandat delegata na Walne Zebranie Delegatów
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2018/2022
Warszawa, dnia 21 października 2017 roku

Na podstawie postanowień § 81 Uchwały KK nr 18/17 ws. Ordynacji Wyborczej NSZZ „Solidarność” Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” ustala na kadencję 2018/2022 następującą proporcję określającą liczbę delegatów na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” (dalej – WZD KSN):

§ 1. Niniejszą uchwałę stosuje się tylko w organizacji związkowych, których zakładowe/międzyzakładowe zebrania członków lub delegatów podjęły uchwałę o przystąpieniu do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.

§ 2. Minimalny okręg wyborczy liczy 51 członków Związku.

§ 3. 1. Wybory delegatów odbywają się według następującego klucza wyborczego:

od **51** do **100** członków – 1 delegat

od **101** do **200** członków – 2 delegatów

od **201** do **300** członków – 3 delegatów

oraz dalej 1 delegat na każde rozpoczęte 100 członków.

2. Okręgami uprawnionymi do wyboru delegatów na WZD KSN są:

a) regionalne sekcje nauki,

b) podstawowe jednostki organizacyjne Związku należące bezpośrednio do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, spełniające wymogi okręgu minimalnego,

c) okręgi łączone, o których mowa w § 4.

§ 4. 1. W przypadku nie spełnienia przez organizację zakładowe/międzyzakładowe wymogu określonego w § 2 niniejszej uchwały – wybory delegatów odbywają się w okręgach łączonych.

2. Łączenie okręgów wyborczych następuje w drodze dobrowolnego porozumienia między organizacjami zakładowymi/międzyzakładowymi, z zastrzeżeniem § 3 ust. 2a) niniejszej uchwały.

3. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2 powinno być zgłoszone pisemnie do Komisji Wyborczej KSN w terminie **do dnia 15 lutego 2018 r.** celem zatwierdzenia.

4. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, Komisja Wyborcza KSN utworzy okręgi wyborcze łączone z pozostałych organizacji zakładowych, które dokonały wyboru elektorów.

§ 5. W okręgach łączonych wybory delegatów przeprowadza się dwustopniowo:

1) wybory elektorów (na zakładowym/międzyzakładowym zebraniu członków), w liczbie jeden elektor na każdą rozpoczętą dziesiątkę członków organizacji zakładowej/międzyzakładowej (do 10 członków – 1 elektor, od 11 do 20 członków – 2 elektorów, od 21 do 30 członków – 3 elektorów, itd.)

2) wybory delegatów na WZD KSN (na zebraniu elektorów w okręgu łączonym) w myśl postanowień § 3 niniejszej uchwały.

§ 6. Podstawowym jednostkom organizacyjnym Związku, którym zgodnie z ich liczebnością przysługuje wybór delegatów w trybie określonym w § 3 (czyli stanowią okręg naturalny), nie przysługuje prawo wyboru delegatów na WZD KSN w okręgu łączonym.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.

§ 8. Traci moc Uchwała Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z dnia 21 września 2013 roku.

Uchwała nr 40
Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie terminu wyboru delegatów na walne zebranie delegatów
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
Warszawa, dnia 21 października 2017 roku

Na podstawie postanowień § 80 Uchwały KK nr 18/17 ws. Ordynacji Wyborczej NSZZ „Solidarność” Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” postanawia:

§ 1. Termin wyboru delegatów na walne zebranie delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2018-2022 upływa z dniem 30 kwietnia 2018.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 listopada 2017 roku.

Uwaga

Organizacje zakładowe, które należą do Krajowej Sekcji Nauki i chcą podtrzymać tę przynależność, powinny na zakładowym zebraniu delegatów podjąć uchwałę o kontynuacji przynależności. Organizacje zakładowe, które chcą przystąpić do KSN, powinny na zakładowym zebraniu delegatów podjąć uchwałę o zgłoszeniu akcesu do Krajowej Sekcji Nauki

ZE STRONY KOMISJI KRAJOWEJ

<http://www.solidarnosc.org.pl/aktualnosci/wiadomosci/kraj/item/15768-emerytury-prezydent-podziela-ocene-solidarnosci-ze-rzad-naruszyl-standardy-dialogu-spoecznego>

Emerytury: Prezydent podziela ocenę Solidarności, że rząd naruszył standardy dialogu społecznego

Fot. M. Zegliński

Andrzej Duda skierował do Trybunału Konstytucyjnego wniosek o zbadanie zgodności z Konstytucją RP nowelizacji ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zastrzeżenia głowy państwa dotyczą „dochowania standardów procesu legislacyjnego”.

Decyzja Prezydenta o skierowaniu do Trybunału Konstytucyjnego wniosku o zbadanie, czy nie zostały złamane zasady poprawnej legislacji przy wprowadzaniu zmian w ustawie o ubezpieczeniach społecznych, znoszących górny limit dochodów, od których potrąca się składki emerytalne, jest odpowiedzią na apel NSZZ „Solidarność” i Konfederacji Lewiatan – ocenia przewodniczący Związku Piotr Duda.

Przypomnijmy, że chodzi o przedstawioną przez rząd ustawę znoszącą limit trzydziestokrotności przeciętnego wynagrodzenia jako podstawy składki na ubezpieczenie społeczne. Związki zawodowe, ale także wiodące organizacje pracodawców protestowały, gdyż tryb procedowania nad tym projektem, który ma charakter zmiany systemowej, uniemożliwił ich efektywny udział w procesie legislacyjnym. Solidarność zwracała także uwagę, że ostatecznym efektem forsowanych przez rząd rozwiązań będzie drastyczne i nieakceptowalne społecznie zróżnicowanie przyszłych emerytur wypłacanych przez ZUS.

Analiza przebiegu prac legislacyjnych w zakresie trybu zaopiniowania projektu ustawy przez Radę Dialogu Społecznego, związki zawodowe oraz organizacje pracodawców wzbudziła zastrzeżenia Prezydenta co do dochowania standardów procesu legislacyjnego – poinformowała 5 stycznia br. Kancelaria Prezydenta. – Zdaniem Prezydenta, rodzaj i waga wprowadzanych ustawą zmian, dotyczących zarówno pracowników, jak i pracodawców, powoduje, że praca nad tego rodzaju aktem prawnym prowadzona powinna być z pełnym poszanowaniem obowiązującej przy jego tworzeniu procedury, w tym z uwzględnieniem zasad dialogu i współpracy z partnerami społecznymi.

Wspólnie z Konfederacją Lewiatan apelowaliśmy do Prezydenta o niepodpisywanie tej szkodliwej ustawy – przypomina Barbara Surdykowska z Biura Ekspertkiego KK NSZZ „Solidarność”. – Od samego początku związek zdecydowanie oponował zarówno przeciwko trybowi prowadzonych działań legislacyjnych, jak i merytorycznej zawartości tej przygotowywanej w zbędnym pośpiechu regulacji. Cieszy nas, że Prezydent podzielił część tych wątpliwości – dodaje ekspertka.

*** * ***

O co chodzi?

Rok temu, gdy wprowadzano zmiany w prawie regulującym funkcjonowanie instytutów badawczych, moi koledzy zwracali uwagę na nadmierną łatwość odwołania dyrektorów instytutów. (W piśmie Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” skierowanym do Komisji Sejmowej w kwietniu ubiegłego roku wyrażono wątpliwości co do proponowanej w noweli ustawy zbyt sprawnej reorganizacji instytutów i bez udziału czynnika społecznego.) Nie podzielałem tych obaw. Z dwóch powodów – liczyłem na wnikliwość i rzetelność ministrów oraz uważałem, że w okresie próby przedstawienia instytutów na nowe tory potrzebne jest prawo pozwalające na sprawne działanie.

Informacje, jakie napływają z Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin, zmuszają do refleksji:

„Prof. dr hab. Stanisław Karpiński jest wybitnym naukowcem w dziedzinie nauk biologiczno-rolniczych, o międzynarodowej renomie i wybitnym dorobku naukowym. Więcej informacji można znaleźć pod adresem: https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanis%C5%82aw_Karpi%C5%84ski_%28biotechnolog%29

Dnia 1.08.2017 r. został powołany przez Ministra RiRW na stanowisko Dyrektora IHAR—PIB, na miejsce odwołanego dzień wcześniej prof. dr hab. Edwarda Arseniuka, dyrektora IHR—PIB przez 18 lat. W ciągu pół roku Pan Profesor Karpiński przygotował plan reformy struktury Instytutu, który, Jego zdaniem, miał wzmocnić Instytut od strony naukowej, co z kolei miało zaowocować lepszymi wynikami przy ocenie parametrycznej Instytutu za okres 2017-2020. Należy podkreślić, że na tym etapie nie zakładano zwolnień pracowników, co zwykle kryje się pod terminem „restrukturyzacja”, a raczej wykorzystanie potencjału osób zatrudnionych w Instytucie pod kątem optymalizacji wyników.

Nieoczekiwanie, decyzją Ministra, Pan Profesor Karpiński został odwołany ze stanowiska Dyrektora IHAR—PIB dnia 26.01.2018 r. ok. godz. 15.00. (Kolejny etap działań reformatorskich w instytucie miano rozpocząć od wtorku 30 stycznia br. J.S.)

W kręgach wyższych pracowników naukowych zrodził się pomysł przygotowania petycji wyrażającej sprzeciw przeciwko tej nieoczekiwanej dymisji z postulatem przywrócenia Profesora na stanowisko Dyrektora Instytutu. Petycja została wyłożona do podpisywania w poniedziałek 29.01.2018 r. i została podpisana przez liczne grono pracowników Instytutu. Do tego doszły podpisy przesłane z oddziałów IHAR—PIB, w sumie ponad 200 podpisów. Petycja wraz z podpisami została wysłana faxem w czwartek rano do Ministra, Premiera, Prezydenta, Marszałka Senatu, Wicemarszałka Sejmu i przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki. W międzyczasie, „na wniosek pewnych osób” treść petycji została zmieniona, w pierwszym i ostatnim akapicie, tak więc de facto wysłano nie to, co było przedmiotem podpisywania wielu osób.”

Dla związków zawodowych działających w instytucie odwołanie prof. S. Karpińskiego również było przykrym zaskoczeniem. „Solidarność” Instytutu pozytywnie oceniała starania nowego dyrektora instytutu i podzielała postulat przywrócenia Profesora na stanowisko Dyrektora Instytutu. Zwrócono się do przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” B. Dołęgi z prośbą o wsparcie starań sygnatariuszy petycji i „Solidarności”.

Przewodniczący KSN spotkał się w tej sprawie z ministrem, ale właśnie mianowano nowego dyrektora instytutu. Minister dysponował już petycją wysłaną z instytutu. Tekst tego pisma był prawie identyczny z tekstem podpisywanym przez pracowników. Zabrakło w nim wyrazistości pierwszego i ostatniego akapitu. W petycji, którą podpisało ponad 200 osób, na łączną liczbę pracowników ponad 300, w ostatnim akapicie było: „Niżej podpisani pracownicy Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego, proszą o ponowną analizę podjętej decyzji i rozważenie możliwości przywrócenia prof. dr hab. S. Karpińskiego na wcześniej zajmowane stanowisko.”

Zmieniona treść: „Niżej podpisani pracownicy Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego popierają kierunek zmian zapoczątkowany przez profesora Stanisława Karpińskiego i wnoszą o szybką kontynuację tych zmian”. Zabrakło zatem prośby o przywrócenie prof. dr hab. S. Karpińskiego na stanowisko dyrektora instytutu.

Minister, przy okazji wizyty Przewodniczącego KSN otrzymał tekst petycji w wersji podpisywanej przez pracowników instytutu.

Przyczyny odwołania prof. S. Karpińskiego znają pewnie nieliczne osoby. Przy okazji tej historii pomyślałem, że minister nie ma klawego życia.

Załączam tekst petycji w wersji pierwszej, podpisywanej przez pracowników.

Janusz Sobieszczański

**TEKST PETYCJI PODPISYWANEJ PRZEZ PRACOWNIKÓW
INSTYTUTU HODOWLI I AKLIMATYZACJI ROŚLIN
dnia 29 stycznia 2018 r.**

W związku z decyzją Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Pana Krzysztofa Jurgiela z dnia 26 stycznia br., odwołującą ze stanowiska Dyrektora Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowego Instytutu Badawczego, Pana prof. dr hab. Stanisława Karpińskiego, pracownicy Instytutu pragną wyrazić swoje zaniepokojenie i sprzeciw wobec zaistniałego faktu.

Pan prof. dr hab. Stanisław Karpiński został powołany na stanowisko Dyrektora IHAR-PIB w dniu 1 sierpnia 2017 roku. Przez okres 6 miesięcy (tj. do dnia odwołania) zainicjował wiele działań, które miały na celu m.in. zaktywizowanie pracowników w zakresie podnoszenia kwalifikacji, powiększania dorobku naukowego oraz pozyskiwania funduszy na badania. W dalszej perspektywie działania te miały na celu zwiększenie dynamiki i podniesienie innowacyjności prac wdrożeniowych i upowszechnieniowych realizowanych na rzecz rozwoju krajowego rolnictwa oraz polskiej hodowli roślin.

Zaplanowana została restrukturyzacja Instytutu mająca na celu lepsze wykorzystanie potencjału badawczego i infrastruktury laboratoryjnej – przewidziano na 30 stycznia 2018 r. zebranie kierowników w celu wypracowania i podjęcia ostatecznych decyzji w tej sprawie.

Opracowano również kryteria przyjęcia do finansowania projektów z Działalności Statutowej, mające na celu podniesienie jakości badań, publikowanie wyników w czasopismach z listy A i przygotowanie aplikacji grantowych.

Została powołana Rada ds. Młodych Naukowców, której zadania będą koncentrować się wokół problematyki nurtującej tę grupę pracowników. Ta ostatnia grupa pracowników przekazywała bardzo pozytywne opinie po tych spotkaniach, świadczące o zdecydowanie bardzo pozytywnym postrzeganiu działań nowego Dyrektora. Jest to niezmiernie ważne, ponieważ struktura zatrudnienia wskazuje na dużą lukę pokoleniową i nierozwiązanie tego problemu zagraża ciągłości działania Instytutu. Zapoczątkowano procedurę uzyskania logo „Excellence in Human Resources”, warunkującego spełnianie międzynarodowych standardów w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi.

Nadrzędnym celem wszystkich tych działań było podniesienie jakości badań i, w konsekwencji, poprawienie wyników najbliższej oceny parametrycznej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego za lata 2017 - 2020. Wyniki dwóch ostatnich ocen parametrycznych IHAR-PIB za lata 2009-2012 oraz 2013-2016 wyznaczają bardzo niekorzystną dla Instytutu tendencję spadkową. W ocenie wcześniejszej Instytut znalazł się w środku listy kategorii B natomiast w ocenie ostatniej (tej obowiązującej obecnie) jest na najniższym miejscu tej kategorii. Spadek do kategorii C będzie oznaczał likwidację możliwości wnioskowania o granty, nadawania stopni naukowych i, w praktyce, likwidację działalności naukowej. W takiej sytuacji Polska byłaby jedynym cywilizowanym krajem, w którym hodowla i nasiennictwo roślin rolniczych byłyby pozbawione finansowanego przez państwo zaplecza naukowego. Stałoby się to w czasie, kiedy rząd RP bardzo silnie promuje ideę rozwoju opartego na wiedzy. Hodowla i Nasiennictwo bazujące na aktualnej wiedzy są strategicznie ważne dla bezpieczeństwa żywnościowego naszego kraju.

Mianowanie profesora Karpińskiego na Dyrektora IHAR-PIB stwarzało realną szansę poprawienia wyników i odwrócenia tej negatywnej tendencji. Przedstawiona wizja rozwoju instytutu, plany oraz już zapoczątkowane prace modernizacji zaplecza naukowego, a także ranga merytoryczno-zawodowa prof. S. Karpińskiego zostały bardzo pozytywnie przyjęte przez pracowników naukowych w tym przez młodych naukowców.

Decyzja o odwołaniu prof. Karpińskiego z pełnionej funkcji przerywa zapoczątkowany już proces zmian i przekształceń. Decyzja ta zamraza możliwość kontynuowania koniecznych zmian, które już teraz są opóźnione o wiele lat. Proces powoływania i wdrażania następcy zabierze cenny czas i, czego się obawiamy, nie zapobiegnie czarnemu scenariuszowi będącemu efektem negatywnej oceny parametrycznej Instytutu w roku 2020.

Niżej podpisani pracownicy Instytutu Hodowli i Aklimatyzacji Roślin - Państwowego Instytutu Badawczego, proszą o ponowną analizę podjętej decyzji i rozważenie możliwości przywrócenia prof. dr hab. S. Karpińskiego na wcześniej zajmowane stanowisko.

Petycję powyższą podpisało ponad 200 pracowników Instytutu. Red.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 26 stycznia 2018 roku zmarł były Przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Politechnice Wrocławskiej

ŚP. WITOLD JABŁOŃSKI

Urodził się 6.11.1938 roku w Siedlcach. W Niezależnym Samorządnym Związku Zawodowym „Solidarność” od 1980 roku. Przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” przy Politechnice Wrocławskiej od 20 lutego 1991 roku do 31 marca 1998 roku. Pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Oddziałowej przy Instytucie Energoelektryki Politechniki Wrocławskiej. W latach 1991-2010 Delegat na Zakładowe Zebranie Delegatów, a w latach 1991-2006 na Walne Zebranie Delegatów Regionu Dolny Śląsk. W latach 1991-1998 delegat na Krajowy Zjazd Delegatów. Delegat na Zjazd Krajowej Sekcji Nauki w latach 1991-1995. Członek Zarządu Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność” w kadencji 1995-1998. Doktor inżynier, nauczyciel akademicki w Instytucie Energoelektryki Politechniki Wrocławskiej. Studia wyższe na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej ukończył w 1961 roku. Po ukończeniu studiów pracował w Dyspozycji Mocy Zakładów Energetycznych Okręgu Południowego w Katowicach, a następnie w Zakładach Energetycznych Okręgu Dolnośląskiego. W latach 1963-1965 pracował we Wrocławskim Biurze Projektowo-Konstrukcyjnym ZREMB na stanowisku projektanta, a w latach 1965-2005 roku w Politechnice Wrocławskiej, początkowo jako asystent w Katedrze Urządzeń Elektrycznych, a następnie jako asystent i adiunkt w Instytucie Energoelektryki tej uczelni.

Jako przedstawiciel pracowników, a następnie związków zawodowych brał udział przez prawie 15 lat w pracach Senatu Politechniki Wrocławskiej. Był przez kilka kadencji członkiem Rady Wydziału i Rady Instytutu.

Za działalność dydaktyczną i naukową otrzymał wiele nagród J.M. Rektora Politechniki Wrocławskiej, Dziekana Wydziału Elektrycznego i Dyrektorów Instytutu, m.in. Złoty Krzyż Zasługi oraz Złotą Odznakę Politechniki Wrocławskiej. Członek Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Został odznaczony Srebrną (1985), a następnie Złotą (2002) Odznaką Honorową SEP, Srebrną i Złotą Odznaką NOT, medalem im. K. Szpotańskiego (2008) oraz medalem im. prof. K. Idaszewskiego (2009). Odznaczenia solidarnościowe: Dyplom „Solidarność” – 2005, Medal „Solidarność” – 2006, Medal Dolnośląskiej Solidarności „Niezłomni” – 2013.

**ODSZEDŁ OD NAS CZŁOWIEK PRAWY, ŻYCZLIWY I SKROMNY.
ODSZEDŁ PRZYJACIEL, DO KOŃCA CZŁOWIEK „SOLIDARNOŚCI”.**

Organizacja Zakładowa Niezależnego Samorządnego
Związku Zawodowego „Solidarność” w Politechnice Wrocławskiej

Wyrazy głębokiego żalu i wyrazy współczucia Rodzinie składają
Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
Rada KSN
Redakcja „Wiadomości KSN”

Wspomnienie o Tadeuszu Lisiku

W grudniu 2017 r. w czasie przygotowań do nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia odszedł od nas Tadeusz Lisik. Wieloletni pracownik Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Działacz „Solidarności”, od roku 1995 pełniący najważniejsze funkcje w Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność”, a także w strukturach regionalnych i krajowych.

Kompetentny i aktywny w pracy zawodowej, obdarzony szacunkiem i autorytetem, członek Senatu Uniwersytetu Ekonomicznego dwóch kadencji, legitymował się odpowiedzialnym rozwiązywaniem spraw pracowniczych w uczelni, specjalizując się w problemach finansowych.

Człowiek „Solidarności”, ceniony i lubiany, cieszący się zaufaniem członków związku; z ich wyboru pełnił liczne odpowiedzialne funkcje. W latach 1995-2010 był wiceprzewodniczącym Komisji Uczelnianej. Od roku 2002 do 2010, pełniąc tę funkcję, wybrany został szefem Zespołu ds. pracy i płac uczelnianej „Solidarności”, delegatem na Walne Zebranie Delegatów NSZZ „Solidarność” Regionu Dolny Śląsk, delegatem do Komisji Krajowej oraz delegatem do Krajowej Sekcji Nauki. W kadencji 2010-2014 jako przedstawiciel wrocławskiego środowiska „Solidarności” został wybrany do Krajowej Sekcji Nauki, a następnie do Prezydium Rady Krajowej Sekcji Nauki.

Wypełniając tak odpowiedzialne zadania na wielu polach działalności związkowej, dowodził nieustannie swego oddania ideom „Solidarności”. Ponadto pełnił zaszczytną funkcję Chorążego Uczelnianego Pocztu Sztandarowego. Był także niekwestionowanym, wieloletnim doradcą ds. finansowych Komisji Uczelnianej.

Odejście Tadeusza to ogromna strata dla Związku „Solidarność”. Dla nas, Jego przyjaciół, ta strata jest szczególnie bolesna.

„Tak mało powiedziałem. Nie zdążyłem.
Serce moje zmęczyło się
Zachwytem, rozpaczą, gorliwością, nadzieją...”

Tak mało...

można uczynić dla kogoś, kto jeszcze mógł być z nami. Tadeusz żył zaledwie 66 lat; tylko jedenaście dni przebywał na zasłużonej emeryturze. I przyszło nam się rozstać. Za szybko, niespodziewanie. Pozostała pustka i żal, które zostaną z nami na długo. Zachowujemy wspomnienia wspólnie przeżytych lat, lat często trudnych, kiedy Tadeusz podejmował w Związku ważne działania na rzecz ludzi i nauki. Wspomnienia burzliwych posiedzeń prezydium, oczekiwania powrotów z podróży do KSN-u, Komisji Krajowej z dobrymi wiadomościami dla Związku. Wspomnienia corocznych wspólnie organizowanych spotkań opłatkowych dla wszystkich pracowników uczelni oraz bożonarodzeniowych spotkań dla Seniorów, kiedy Tadeusz wcielał się w rolę św. Mikołaja i wręczał prezenty, każdego obdarowując sympatyczną anegdotą. Wspomnienia uroczystości rocznic patriotycznych, rocznic stanu wojennego, ważnych rocznic z życia św. Jana Pawła II, podczas których prowadził uczelniany Poczta Sztandarowy. Mamy o Tadeuszu wiele dobrych wspomnień, które będą nam długo towarzyszyć.

Krystyna Szewczyk

Art. 7 i 2 TRAKTATU O UNII EUROPEJSKIEJ

Prasa, stacje telewizyjne i portale internetowe przy różnych okazjach omawiają podjęte przez Komisję Europejską postępowanie, polegające na dążeniu do uruchomienia przeciwko Polsce art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej. Uruchamia się go w przypadku ryzyka poważnego naruszenia wartości określonych w art. 2 tegoż traktatu.

Artykuł siódmy, zwany opcją atomową, pozwala na „zawieszenie niektórych praw wynikających ze stosowania Traktatów dla tego Państwa Członkowskiego, łącznie z prawem do głosowania przedstawiciela rządu tego Państwa Członkowskiego w Radzie”. Pierwsza część zacytowanego fragmentu art. 7 „zawieszenie niektórych praw” oznacza, że o rodzaju zastosowanych sankcji będą decydować władze UE. Trudno odgadnąć, czy pomysłodawcom tego artykułu chodziło o normę, która chroniłaby Unię od groźnych wynaturzeń, czy o codzienny mechanizm wymuszający posłuch. Komisja Europejska stawia na codzienny mechanizm.

Zderzenie mainstreamu UE z Polską zadecyduje, czym i jaka będzie Unia Europejska.

Załączam treść artykułów 7 i 2 Traktatu o Unii Europejskiej.

JS

Artykuł 7

(dawny artykuł 7 TUE)

<https://www.arslege.pl/stwierdzenie-przez-rade-ryzyka-powaznego-naruszenia-przez-panstwo-czlonkowskie-wartosci-unii/k78/a11015/>

1. Na uzasadniony wniosek jednej trzeciej Państw Członkowskich, Parlamentu Europejskiego lub Komisji Europejskiej, Rada, stanowiąc większością czterech piątych swych członków po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, może stwierdzić istnienie wyraźnego ryzyka poważnego naruszenia przez Państwo Członkowskie wartości, o których mowa w artykule 2. Przed dokonaniem takiego stwierdzenia Rada wysłuchuje dane Państwo Członkowskie i, stanowiąc zgodnie z tą samą procedurą, może skierować do niego zalecenia.

Rada regularnie bada, czy powody dokonania takiego stwierdzenia pozostają aktualne.

2. Rada Europejska, stanowiąc jednomyślnie na wniosek jednej trzeciej Państw Członkowskich lub Komisji Europejskiej i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, może stwierdzić, po wezwaniu Państwa Członkowskiego do przedstawienia swoich uwag, poważne i stałe naruszenie przez to Państwo Członkowskie wartości, o których mowa w artykule 2.

3. Po dokonaniu stwierdzenia na mocy ustępu 2, Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, może zdecydować o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania Traktatów dla tego Państwa Członkowskiego, łącznie z prawem do głosowania przedstawiciela rządu tego Państwa Członkowskiego w Radzie. Rada uwzględnia przy tym możliwe skutki takiego zawieszenia dla praw i obowiązków osób fizycznych i prawnych.

Artykuł 2

tekst skonsolidowany uwzględniający zmiany wprowadzone Traktatem z Lizbony

<https://www.arslege.pl/glowne-wartosci-unii/k78/a11010/>

Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne Państwom Członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.

bs

TROCHĘ HISTORII

Przed 65 laty, w piwnicach więzienia mokotowskiego, zabito strzałami w tył głowy trzech komandorów: Stanisława Mieszkowskiego, Jerzego Staniewicza i Zbigniewa Przybyszewskiego.

„Spisek” komandorów – czarna karta w historii Marynarki Wojennej Fragment obszernego opracowania Przemysław Majewskiego¹

Od zakończenia działań wojennych II wojny światowej odradzająca się marynarka zmagiała się z problemami kadrowymi, zwłaszcza wśród kadry oficerskiej. Większość oficerów walcząca na Zachodzie po zakończeniu wojny zdecydowała się tam pozostać. Stąd też początkowo szeregi floty zasilili oficerowie zwolnieni z oflagów oraz ci nieliczni, którzy zdecydowali się powrócić. Ponieważ pomogło to tylko w niewielkim stopniu, zdecydowano się zwrócić do Związku Radzieckiego z prośbą o przysłanie oficerów, którzy pomogliby w szkoleniu przyszłych polskich kadr. W odpowiedzi do Polski przybyła radziecka misja wojskowa z „bratnią pomocą”, a faktycznie w celu nadzorowania polskiego wojska. W 1945 roku na stanowisko dowódcy Polskiej Marynarki Wojennej wyznaczono radzieckiego kontradmirała Nikołaja Abramowa, a szefem sztabu został komandor Iwan Szylingowski. Tego typu działania i postawy prezentowane przez Rosjan spotkały się z krytyką oficerów wywodzących się z kadry przedwojennej. Początkowo zdecydowano się na wprowadzenie drobnych zmian – kontradmirała Abramowa zastąpił kmdr (awansowany następnie do stopnia kontradmirała) Adam Mohuczy, którego następnie zastąpił kontradmirał Włodzimierz Steyer (obaj oficerowie wywodzili się przedwojennej kadry: pierwszy był dowódcą dywizjonu okrętów podwodnych, a drugi dowódcą Rejonu Umocnionego Hel).

W 1950 roku stanowisko ministra obrony narodowej objął radziecki marszałek Armii Czerwonej Konstanty Rokossowski. Rozpoczął się proces brutalnej czystki i ideologizacji w wojsku. W tym ostatnim największy udział mieli oficerowie polityczni – politrucy.

Kształceni w Wojskowej Akademii Politycznej im. Feliksa Dzierżyńskiego mieli dbać o czystość ideologiczną w wojsku oraz skuteczne propagowanie idei marksistowsko-leninowskiej.

Kontradmirał Mohuczy wraz z komandorami Sakowiczem, Sipowiczem i Siemiaszką znajdował się już w więzieniu, oskarżony o sabotaż (w więzieniu zmarł zarówno on, jak i komandor Sakowicz). Następcą Mohuczego, kontradmirał Steyer został oskarżony o niegospodarność i brak dbałości o stan wyszkolenia kadr. Został zdjęty ze stanowiska (następcą był sowiecki kadm. Czerokow). Szef służby zdrowia Marynarki Wojennej kmdr dr Kazimierz Bielawski i jego zastępca kpt. mar. Zbysław Hostyński zostali oskarżeni o łapówkarstwo, tolerowanie nadużyć oraz świadczenie nieprawdy. Kmdr. Bielawskiego skazano na 15 lat więzienia, a kpt. Hostyńskiego na karę śmierci, w „akcie łaski” zmienionej na dożywotnie więzienie. Dodatkowo podczas procesu Tataro-Utnika-Nowickiego, w którym oskarżano generała Tataro o sabotaż, „ujawniono” istnienie konspiracyjnej grupy skrywającej się pod kryptonimem „Alarm”, działającej w szeregach Marynarki Wojennej. Zaowocowało to nowymi oskarżeniami i procesami. Prowokację wymierzoną w przedwojenną kadre oficerską wymyślono w gabinetach ministerialnych. Oskarżonych wyodrębniono za pomocą następującego klucza: pobyt w obozach jenieckich, walka w szeregach Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie lub w Armii Krajowej. Informacja Wojskowa Marynarki Wojennej oraz Główny Zarząd Informacji otrzymały polecenie wykrycia i ukarania winnych, którzy mieli szpiegować na rzecz krajów kapitalistycznych oraz dążyć do „obalenia siłą ustalonych ustawowo organów władzy państwowej”.

Lista oskarżonych była przygotowana wcześniej i na jej podstawie aresztowano ośmiu najwyższych oficerów marynarki: kmdr. Stanisława Mieszkowskiego (dowódcę Floty), kmdr. Mariana Wojcieszka (szefa Sztabu Głównego MW), kmdr. Jerzego Staniewicza (szefa Wydziału MW w Sztapie Generalnym), kmdr. por. Zbigniewa Przybyszewskiego (szefa Artylerii Mar. Woj.), kmdr. por. Roberta Kasperskiego (szefa sztabu Floty), kmdr. por. Wacława Krzywca (szefa Tyłów Mar. Woj.), kmdr. por. Kazimierza Kraszewskiego (zastępcę szefa Wydziału Marynarki Wojennej w Sztapie Generalnym) i kmdr. por. Adam Rychela (zastępcę szefa Szt. Gł. Mar. Woj.). Kmdr Rychel nie stanął przed sądem w rozprawie SN 12/52; oprawcy z Informacji, po brutalnym śledztwie, doprowadzili go do obłędu.

¹ Pismo OZ NSZZ „Solidarność” w Politechnice Warszawskiej, Nr 2/2017/119-e, opracował Przemysław Majewski. Wydanie specjalne: TRZECH KOMANDORÓW.

Wszyscy ci oficerowie wywodzili się przedwojennej kadry, a po zakończeniu działań wojennych ponownie zasilili szeregi polskiej floty, czynnie pracując na rzecz jej odbudowy i rozwoju. Kmdr Przybyszewski zorganizował i przeszkolił obsadę pierwszej baterii artylerii nabrzeżnej w Redłowie (za co otrzymał pisemną pochwałę od marszałka Żymierskiego). Kmdr Mieszkowski na stanowisku Komendanta Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej przyczynił się do odbudowy systemu kształcenia polskich kadr morskich. Początkowo aresztowani oficerowie trafili do więzienia Informacji w Gdyni, gdzie poddano ich śledztwu mającemu na celu ich przyznanie się do winy. Następnie przewiezieni zostali do więzienia w Warszawie.

Po długim i brutalnym śledztwie niektórzy z oskarżonych przyznali się do winy, ale w toku dalszego procesu odwołali swoje zeznania. Proces był czystą fikcją, gdyż wyroki ustalono na długo przed jego zakończeniem. Na kary śmierci skazano komandorów Przybyszewskiego, Mieszkowskiego, Kasperskiego, Staniewicza i Wojcieszka. Reszta z zatrzymanych została skazana na długoletnie więzienie.

Prezydent Bierut zastosował prawo łaski wobec kmdr. Wojcieszka i Kasperskiego. Mimo prób nie ułaskawiono kmdr. Mieszkowskiego i kmdr. Staniewicza. Kmdr Przybyszewski nie wniósł prośby o ułaskawienie. W grudniu 1952 roku wyroki śmierci zostały wykonane – oficerów rozstrzelano w więzieniu na Mokotowie. Rodziny nie znały miejsca ich pochówku. „Odwilż” po śmierci Stalina zaowocowała procesami rehabilitacyjnymi oskarżonych.

*** * ***

Fragment książki W. Mieszkowskiego „Szkice z «Łączki» z krążownikiem Aurora w tle”. Wspomnienie o moim ojcu Komandorze Stanisławie Mieszkowskim

Witold Mieszkowski, syn komandora Stanisława Mieszkowskiego, jest emerytowanym pracownikiem akademickim Politechniki Warszawskiej. Jest jednym z założycieli „Solidarności” w tej uczelni. W 2015 roku wydał książkę „Szkice z «Łączki» z krążownikiem Aurora w tle”. Pod koniec przedmowy do tej książki Andrzej Smirnow pisze:

„Odchodzą świadkowie powojennej historii naszej Ojczyzny. Odeszły nasze Matki i odeszli nasi Ojcowie. Powoli odejdziemy wraz ze swoim pokoleniem i my. To szczęście, że jednak funkcjonuje Instytut Pamięci Narodowej, prowadzi naukowe badania, rejestruje i opisuje najnowszą historię, a także pomimo wielu przeszkód stara się kontynuować prace poszukiwawczo-archeologiczne.

Młodzi ludzie zajęci są tworzeniem własnej przyszłości, poszukują często lepszych warunków życia poza granicami kraju. Nie potrafią sobie nawet wyobrazić naszego życia w początkach PRL-u, w powojennej biedzie i strachu, stałym zagrożeniu życia, znikaniu najbliższych i bezsensownych restrykcyjnych przepisach. Bardzo dużo jest jeszcze w Polsce skrywanych śladów zbrodni z tamtych czasów, choćby takich „łączek” jak ta – powązkowska. Wielu synów i wiele córek ciągle ma nadzieję, że odnajdą w końcu groby swoich ojców. Nawet w Warszawie nieodkryte są wciąż tajne doły śmierci. Choćby miejsca ukrycia zwłok tych, którzy zamordowani zostali w więzieniu na Ratuszowej. Jedynie wspomnienia spisane przez tych nielicznych, którzy żyli w ówczesnych warunkach, którzy przeżyli „piekło” stalinowskiego terroru, przekazać mogą następnym pokoleniom istotę i atmosferę tamtej tragicznej rzeczywistości.

Taką szczególną i niepowtarzalną wartość mają wspomnienia i zarazem ostrzeżenia w „Szkicach z Łączki Witolda Mieszkowskiego.” Red.

W styczniu 1946 roku [Stanisław Mieszkowski] jako zawodowy oficer Polskiej Marynarki Wojennej, za sprawą kadm. Adama Mohuczego zostaje zmobilizowany przez RKG w Gdyni z poleceniem zorganizowania na Oksywiu Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej. Przenosimy się wówczas do Gdyni. Gdy szkoła już funkcjonuje, ojciec w stopniu komandora porucznika zostaje na wniosek dowódcy kadm. Włodzimierza Steyera powołany na stanowisko szefa Sztabu Głównego Marynarki Wojennej, a następnie zastępcy dowódcy Marynarki Wojennej do spraw liniowych. W 1949 roku, częściowo wzorem przedwojennej struktury Polskiej Marynarki Wojennej, zostaje utworzone na Oksywiu Dowództwo Floty. Komandor Stanisław Mieszkowski (z etatem kontradmirałskim) obejmuje funkcje dowódcy Floty. Odtąd coraz krócej bywa w domu, ja natomiast coraz częściej odwiedzam go na Helu lub w jego bazie, mieszczącej się na przyholowanej z Elbląga na Oksywie ponemieckiej krypie, podobnej do tramwaju lub do londyńskiego piętusa, wyremontowanej w stoczni marynarki wojennej i nazwanej OP Motława. Wiedziałem, że zarówno mój ojciec, jak i jego najbliżsi przedwojenni koledzy, niezależnie od tego, czy jak on zmobilizowani, czy ochotniczo podejmujący czynną służbę wojskową, namolnie nagabywani byli, by wstępować do kompartii. Komuniści nie uznawali bowiem oczywistej w cywilizowanym świecie zasady apolityczności wojska. Namawiania i szantaże trwały już jakiś czas. Ojciec był wszakże nieprzejezdny. Jako dziesięcioletni chłopak nie byłem przez niego wtajemniczany w szczegóły tych nacisków. Wiele z nich miało miejsce poza naszym mieszkaniem i o nich się w domu głośno nie mówiło.

Pamiętam liczące się w tej kwestii zdarzenie, kiedy to wracając zmierzchem do domu, poczułem na klatce schodowej smród sowieckich kosmetyków. Był to zapach tych samych duszących perfum o nazwie „800 let Moskwy”, za pomocą których zazwyczaj wyprowadzaliśmy kleszcze ze skóry naszego psa (do czego innego były nieprzydatne). Otóż, jak miałem się niebawem przekonać, flakonem tych perfum, który roztrzaskał się na schodach, komandor trafił był uprzednio w jednego z dwóch wyrzuconych z mieszkania politruków, którzy przyszli w celu wymuszania na ojcu decyzji o jego przystąpieniu do kompartii. Ojciec mój poza tym, że był dobrym artylerzystą, był także raptusem. Reagował szybko, czasem wręcz gwałtownie. Forma nacisku i szantażu, którą przyjęli wówczas nasłani emisariusze, musiała być na tyle bezczelna, że Komandor uciekł się do tak drastycznie wyrażonej niechęci. Szkło trzeba było ze schodów pozbierać, ale woń owych perfum rozeszła się po Gdyni, a zapewne dotarła aż do Warszawy.

Od momentu objęcia Ministerstwa Obrony przez marszałka Armii Czerwonej Konstantina Rokossowskiego, ówczesnego dowódcę grupy wojsk sowieckich w Niemczech, atmosfera w wojsku zaczęła się gwałtownie pogarszać. W szczególności pogłębiły się szykany skierowane przeciwko niepokornym, tzw. oficerom sanacyjnym. Coraz mniej liczyła się już fachowość i interes kraju. Pola decyzyjne wypełniały się stopniowo zdemoralizowanymi siłami agenturalnymi i propagandystami doktryny mocarstwa sprawującego po Jałcie kontrolę nad środkowo-wschodnią Europą. Niebawem, po całkowicie bezpodstawnym, terrorystycznym uwięzieniu kilkunastu wyższych oficerów sprawujących kluczowe funkcje w Marynarce Wojennej, ich stanowiska objęli bez reszty oficerowie Czerwonej Floty.

Gęstniejącą atmosferę trwogi i zastraszenia potęgował wówczas całkowity brak prawdziwej informacji i destruktywnie działający na psychikę brak jakichkolwiek skutecznych form wpływania na bieg wypadków. Królowała koszmarna, nachalna bermanowska propaganda. Ojca aresztowano w nieznanym nam bliżej okolicznościach 20 października 1950 roku jako drugiego z wyższych oficerów marynarki. Pierwszym był kmdr por. Zbigniew Przybyszewski, wzięty we wrześniu prawdopodobnie z pociągu relacji Warszawa-Gdynia. Załatwił w tym czasie swoją demobilizację z czynnej służby w marynarce; podczas podróży zniknął bez śladu. Nikt nie wiedział, czy sprawcami owego zniknięcia człowieka byli bezimienni agenci NKWD lub GZI [Główny Zarząd Informacji WP] z Warszawy, czy też funkcjonariusze Gdynskiej agencji nr 8 tych zbrodniczych organizacji, mieszczącej się wówczas przy ul. Pułaskiego, róg Świętojańskiej. Nikt nic nie wiedział. Nigdzie nie można było zasięgnąć w tej sprawie jakichkolwiek wiarygodnych informacji.

W dniu 20 października 1950 roku, jak zwykle rankiem, ojciec wyszedł z psem na spacer. Z tego spaceru po paru godzinach wrócił do domu samotnie zdyszany pies. Ojca już nigdy więcej miałem nie zobaczyć. Ani żywego, ani nawet martwego! Domniemane aresztowanie wydało się faktem z chwilą wtargnięcia do mieszkania funkcjonariuszy Informacji Wojskowej, którzy niebawem rozpoczęli drobiazgową rewizję. Dziś dopiero, dzięki dostępowi do archiwalnych akt sprawy, doszedłem do nazwisk funkcjonariuszy czynnie uczestniczących w zbrodni. Kto natomiast dokonał aresztowania komandora Mieszkowskiego, pozostaje nadal sprawą nie w pełni jasną. Co prawda, w powołanych już aktach można odnaleźć dziś nazwisko porucznika Informacji Jana Gieca i starszego sierżanta Stanisława Tułowieckiego, można również odnaleźć nakaz podpisany przez prokuratora płk. Stanisława Zarakowskiego, ale jest to nakaz czysto formalny, wystawiony, jak sądzę, ex post. W tym przypadku o sposobie, czasie i miejscu aresztowania zapewne decydował szef wydziału śledczego gdyńskiej Informacji, kliniczny przykład służalczo pojętej lojalności względem władz komunistycznych i swoich sowieckich zwierzchników – oślawiony oprawca mjr Eugeniusz Niedzielin.

Tymczasem w naszym mieszkaniu przy ul. 10 Lutego 29 myszkowały już na dobre pod kierunkiem kpt. Kazimierza Stefanowicza obce i wrogo do nas nastawione indywidua. Przeprowadzający przeszukanie zapowiedzieli mojej matce, że w czasie trwania rewizji nie wolno nam opuszczać mieszkania. Ja wszakże, nie godząc się z narzuconą nam formułą terroru, działając w młodzieńczym odruchu nastolatka – czmychnąłem, udając się biegiem do szkoły. Bacząc przy tym, by kluczyć na trasie i nie spóźnić się na pierwszą lekcję! Później wyrzucałem sobie poddanie się owemu irracjonalnemu odruchowi, pozostawiłem bowiem matkę samą na pastwę zbirów z żandarmerii, a na powrót ojca realnie przecież liczyć nie mogłem. Była to dla mnie poważna lekcja życia w nowych „światlanych” warunkach zgotowanych nam przez Jałtę, a głównie przez jej pupila: Soso-słoneczko-przyjaciela wszystkich dzieci.

Interwencje w obronie elementarnych zasad wolności, sprawiedliwości i godności ludzkiej, podejmowane przez matkę i żony pozostałych aresztowanych wyższych oficerów, trafiały od początku w zupełną pustkę. Szybko przekonaliśmy się, że ani ówczesny główny politruk marynarki (późniejszy wiceminister w MON) kmdr Józef Urbanowicz, ani też oficjalny sowiecki rezydent w marynarce kadm. Iwan Szylingowski, ani też żadne oficjalne instytucje wraz z ówczesną głową państwa – nie uczynią nic, co dałoby nadzieję na odwrócenie czy choćby powstrzymanie biegu wypadków modulowanych przez z bolszewizowany reżym. Przeciwnie! Rosnące szykany, wysiedlenia i postępująca degradacja warunków życia, a w szczególności odcięcie wciąż rosnącej liczby rodzin

aresztowanych od najogólniejszej nawet orientacji w przebiegu zbrodniczych tzw. śledztw, sprowadzają praktycznie wyniki wspólnych zabiegów naszych matek – do zera.

Wspomniałem już, że nas dwoje „oszczędzono”! Nie znaczy to wszakże, abyśmy po uwięzieniu ojca nie byli nękanymi i szykanowanymi. Najpierw zabrano nam przysługujące rodzinie uposażenie, potem wyrzucono nas z mieszkania; lżono matkę, obrzucając ją plugawymi epitetami. Najgorsza jednak była dla nas całkowita niemoc w zaradzeniu zbrodni, którą popełniano co dzień i co noc przez dwadzieścia sześć miesięcy na najbliższym nam człowieku. Dręczono i szantażowano go przy tym w śledztwie „wywózką żony i syna na Sybir”.

Na szkolne kolonie letnie do Jeleniej Góry w 1951 r. jechaliśmy wspólnie z chłopcami z sierocińca (zwanego wówczas „domem dziecka”). Razem mieliśmy spędzać lato w karkonoskich ostępach. Starsi z nas mieli spędzać wakacyjne przedpołudnia przy pracy. Wiadomo: Służba Polsce! Ówczesnie lansowana przez propagandę pieśń masowa głosiła: „Nierozłączne siostry dwie: młodzież i ESPE!”. Już w pociągu znalazł się wśród nas zabiegający usilnie o naszą sympatię wychuchany chłopak w pierożku na głowie, który w Gdyni nie uczęszczał do naszej szkoły ani nie należał do tych z sierocińca. Nie wiem nawet, czy nasi nauczyciele – wychowawcy byli świadomi ubeckiego klucza, z którego Adam Krzencesa (bo o nim mowa) znalazł się wśród nas. Szczególnie wydawał się zabiegać o moje względy. W jednej z sal szkoły przy ulicy (nomen omen) Czerwonej Armii, która podczas tych wakacji miała pełnić funkcję naszej sypialni, Adam już pierwszego dnia zajął dla mnie i dla siebie dwa najlepsze miejsca. Był sprytny i przedsiębiorczy. Stawiał mi gęsto i usłużnie te swoje cechy do dyspozycji, co mi wysoce imponowało i dawało poczucie bezpieczeństwa. Zdarzyła się wszakże afera, która wbrew profesjonalizmowi tego młodego konfidenta (a może właśnie przez ów profesjonalizm) obnażyła powód jego misji wśród nas – uczniów gdyńskiego liceum spędzających wakacje poza rodzinnymi domami.

Otóż tak się stało, że którejś nocy skradziono mi pieniądze. Było tego aż 50 zł – suma spora, stanowiąca cały mój wakacyjny majątek. Ze straty zwierzyłem się Adamowi, który niezwykle sprawnie zabrał się do rzeczy, zapewniając solennie, że powrót całej utraconej sumy do mojej kieszeni to jedynie kwestia czasu. Adam zorganizował spośród moich przyjaciół zespół rozpoznawczy, któremu powierzył zadanie popołudniowej i wieczornej inwigilacji podejrzanych chłopców pod kątem dokonywania przez nich zakupów. W szczególności czynionych ponad stan. Ja, jako bezpośredni zainteresowany, od czynności inwigilacyjnych zostałem metodycznie odsunięty. Wieczorem, z godziną zamknięcia sklepów, sytuacja była dla naszego profesjonalisty jasna i klarowna. Można było przystąpić do zasadniczej odsłony tego przedstawienia: do „procesu”. Odbył się on jeszcze tego samego dnia późnym wieczorem w naszej sypialni. Zasiadającym za starą, dostojną, poniemiecką katedrą prokuratorem i sędzią w jednej osobie był oczywiście Adam. Popełnił jednak tego wieczora niewybaczalny błąd, który sprawił, że cała jeleniogórska misja, tak misternie utkana przez jego ojca – dyspozycyjnego prokuratora zatrudnionego w osławionych instytucjach gdyńskiej Kamiennej Góry – zakończyła się fiaskiem. Jego syn, czternastoletni konfident w roli prokuratora, okazał się po prostu zbyt sprawny, co skłoniło mnie odtąd do trzymania języka za zębami i ostrzeżenia przyjaciół. Ubranie mnie w buty Pawki Morozowa, bohatera sowieckich pionierów nie udało się! Adam był wściekły. Zorientował się szybko, że wygrawszy bitwę o skradzione pieniądze, przegrał wojnę o zwierzchności moje, a może też i moich kolegów na temat poglądów, opinii i kontaktów mojego Ojca, który w tym czasie już dziesiąty miesiąc dręczony był w śledztwie. Śledztwo to zaczęło się zaostrzać i brutalizować. Nie to, abyśmy byli o tym powiadomieni. Raczej przeczuwaliśmy i wnioskowaliśmy po licznych, zarówno poważniejszych (kolejne aresztowania oficerów), jak też błahych faktach.

Pewnego powszedniego jesiennego dnia zostałem zaskoczony wizytą szkolnej sekretarki w klasie podczas trwania lekcji. Sekretarka wywołała mnie, abym pokwitował przesyłkę poleconą, która przysłała do szkoły na moje nazwisko. Zdziwiony i zaciekawiony otworzyłem kopertę. Była pełna zdjęć pornograficznych. Nikt tego nie widział – korytarz był pusty. Nie wahałem się ani chwili, poszedłem szybko do toalety, podarłem wszystko, spuściłem wodę! O fakcie tym w szkole nie puściłem pary z ust, nawet przyjaciołom. Opowiedziałem jednak o zdarzeniu Matce. Doradzała, by delikatnie wybać przyjaciół, czy nic dziwnego nie spotkało ich po południu. Otóż mieli oni przygodę. Gdy wracali do domu, jacyś cywile przetrząsnęli im teczkę. „Syn zbrodniarza powinien być degeneratem”. Należało przygotować odpowiedni materiał dowodowy.

W roku 1951 spotęgowały się także wybiegi służb specjalnych w stosunku do mojej Matuli, która szczególnie źle znosiła wymyślne prowokacje. Pewnego dnia zastała w skrzynce na listy przesyłkę. Treść owej przesyłki, ogólnie rzecz ujmując, dotyczyła „dziur w żelaznej kurtynie”. W tekście zapewniano, że skorzystanie z zawartej w niej oferty otworzy nam drogę do „wolnego świata”. Całość opatrzona została podpisem „przyjaciele”. Oczywiście sprawa z daleka śmierdziała sztytą grubymi nićmi prowokacją. Pozostała jednak otwarta kwestia: co czynić dalej? Czy spalić ową przesyłkę, narażając się na rewizję i ostre przesłuchania, czy też udać się do Informacji Wojskowej i z głupią miną położyć funkcjonariuszom przesyłkę na stole? Szukanie porady u kogokolwiek ze znajomych mogłoby skutkować nieobliczalnymi konsekwencjami dla doradzającej osoby. Nie wchodziło więc w rachubę. Matka sama zdecydowała udać się natychmiast do straszego gmaszyska w Gdyni przy ulicy Pułaskiego,

pozostawiając mnie w domu i zakazując iść za sobą. Oczywiście nie oszczędzono jej z wściekłością prowadzonych przesłuchań, ale po paru godzinach roztrzęsioną puszczone.

Napiętnowani zbrodniczym stygmatem musieliśmy niezwykle ostrożnie postępować, aby nie narażać osób, z którymi się stykamy. Dużo do myślenia dało nam przykre zdarzenie, gdy pewien kolega mojego ojca, notabene przedwojenny oficer Marynarki Wojennej o „płaczliwym” (a następnie zmienionym) nazwisku, wpieryw przestał rozmawiać z moją matką, a po wydanym na ojca wyroku śmierci w ogóle przestał jej się na ulicy kłaniać. Było to ohydne i śmieszne zarazem, ale wzbudziło nasze zastanowienie. Staraliśmy się odtąd, bez wyraźnej potrzeby nie odwiedzać znajomych, a ja również kolegów, aby nie narażać ich rodziców na nieprzyjemności. Zdarzały mi się wszakże odwiedziny u mojego szkolnego kolegi – Jana, zresztą przy pełnej znajomości faktów i pełnym przyzwoleniu jego rodziców. Pomagałem mu trochę w nauce, pobierałem pierwsze lekcje tańca towarzyskiego, słuchaliśmy razem ściszonych audycji jazzowych nadawanych z Tangu. Korzystałem tam również z kąpeli, jako że po wyrzuceniu nas z mieszkania nie mieliśmy praktycznie dostępu do łazienki. Dopiero po kilku latach, zresztą bez cienia wyrzutu z jego strony, dowiedziałem się, że ojcu Jana, kapitanowi żeglugi wielkiej Bohdanowi Jędrzejewskiemu, odebrano „pływanie”, wytykając przy tym, że przyjmował w swoim domu piętnastoletniego wówczas „osobnika” (czyli mnie) – „pomiot szpiega i zbrodniarza”.

W dniach morderstwa sądowego popełnionego na Ojcu miałem tyle samo lat co on, gdy ze swoją matką i rodzeństwem rozpoczął być wędrowką z Uralu ku Mazowszu. To chyba w tych właśnie dniach uzmysłowiłem sobie, że moje miejsce i miejsce mojego trwania do końca życia jest właśnie tu: nad Wisłą i nad Bałtykiem. Na obu nas, w odstępnie pokolenia, położył się cień tego samego krążownika.

WYBRANE WYDARZENIA

Grudzień 2017

15 grudnia. Premier Mateusz Morawiecki w dniach 13-15 grudnia po raz pierwszy uczestniczył w obradach unijnego szczytu w Brukseli. Pomyślnie uzgodniono pierwszą fazę Brexitu. Uzgodniono przedłużenie sankcji wobec Rosji. Z wypowiedzi polityków wynika, że polska recepta na rozwiązanie problemu uchodźców zyskuje zwolenników.

Ocenia się, że Komisja Europejska będzie dążyć do uruchomienia art. 7 przeciwko Polsce. Premier M. Morawiecki zaznacza, że występowanie z takim wnioskiem jest uprawnieniem Komisji Europejskiej, a uprawnieniem Polski jest suwerenne stanowienie prawa krajowego. Jest gotów do tłumaczenia dygnitarzom unijnym, że w Polsce nie ma naruszania praworządności. Poza obradami szczytu unijnego M. Morawiecki odbył dwa spotkania, z szefem Komisji Europejskiej Jean-Claude Junckerem i z prezydentem Francji Emmanuelem Macronem. Omawiano zarzuty o naruszanie praworządności w Polsce oraz dążenie Macrona do wprowadzenia, niekorzystnej dla polskich przewoźników, dyrektywy transportowej.

Sejm uchwalił nową ordynację wyborczą do wyborów samorządowych.

16 grudnia. Rocznica pacyfikacji kopalni „Wujek”.

W Gdyni, z honorami, pogrzebano na cmentarzu Marynarki Wojennej szczątki trzech komandorów: Stanisława Mieszkowskiego, Jerzego Staniewicza i Zbigniewa Przybyszewskiego zamordowanych w czasach PRL (zob. s. 29).

W Gdańsku, w kościele św. Brygidy w czasie uroczystej mszy św. odsłonięto Bursztynowy Ołtarz Ojczyzny – wotum dziękczynne za odzyskanie niepodległości i hołd dla wszystkich, którzy walczyli o naszą Ojczyznę. Budowę tego ołtarza rozpoczęto 17 lat temu, z inicjatywy ks. Jankowskiego, kapelana „Solidarności”.

Hanna Gronkiewicz-Walc zrezygnowała z funkcji wiceprzewodniczącej Platformy Obywatelskiej.

17 grudnia. W „czarny” czwartek 1970 roku wojsko i milicja otworzyła ogień do robotników idących do pracy.

18 grudnia. Przeciętne wynagrodzenie w listopadzie, w gospodarce narodowej (w sektorze przedsiębiorstw) wynosi 4610 zł brutto.

Ogłoszono pierwsze zmiany w składzie rządu. Ze stanowiska szefa gabinetu politycznego odwołano Elżbietę Witek. Stanowisko to powierzono Markowi Suskiemu. Rzecznika rządu Rafała Bochenka zastąpiła Joanna Kopcińska, a na stanowisku szefa kancelarii premiera Beatę Kępcę zastąpił Michał Dworczyk.

20 grudnia. Komisja Europejska uruchomiła wobec Polski artykuł 7.1 Traktatu o Unii Europejskiej. Obrady Komisji prowadził jej wiceprzewodniczący Frans Timmermans. Treść art. 7 i 2 – zob. s. 28.

Konserwatywny dziennik francuski „LE FIGARO” w obszernym artykule omawiającym uruchomienie art. 7 przeciwko Polsce konkluduje „Dla dobra Europy Polska nie może się poddać”.

24 grudnia. **Wigilia Bożego Narodzenia. Rozpoczynają się Święta.**

27 grudnia. Minister J. Gowin przedstawił zamiar utworzenia Instytutu Biotechnologii Medycznej. Na ten cel zostanie przeznaczone dodatkowe pół miliarda złotych. Jest to ambitny plan włączenia Polski do grona czołowych producentów leków i szansa na dobre i tańsze polskie leki.

28 grudnia. Rząd przyjął projekt ustawy o Sieci Badawczej: Łukasiewicz.

29 grudnia. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) i Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) podpisały w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego umowę umożliwiającą finansowanie zakupu autobusów nowej generacji dla polskich miast uczestniczących w programie „Bezemisijny transport publiczny”. <http://www.nauka.gov.pl/aktualnosci-ministerstwo/2-2-mld-zl-na-nowoczesne-bezemisyjne-autobusy-dla-polskich-miast.html>

31 grudnia. Sylwester. Telewizja Polska i władze Zakopanego zorganizowały „Sylwester marzeń”. Koncert na Równi Krupowej zgromadził około 90 tys. uczestników – przyjezdnych z całej Polski. Na wielkiej estradzie występowali piosenkarze krajowi i zagraniczni: Maryla Rodowicz, Zenek Martyniuk („Przez Twe oczy zielone”), Sławomir Zapala („Miłość w Zakopanem”), Luis Fonsi (przebój 2017 roku „Despacito”) i wielu innych.

Styczeń 2018

1 stycznia. NOWY ROK

3 stycznia. Pierwszą oficjalną wizytę premier Mateusz Morawiecki złożył w Budapeszcie. Tematem rozmów były sprawy gospodarcze: interkonektor gazowy, połączenia kolejowe, autostrada via Carpatia. Istotnym celem rozmów było określenie stanowisk wobec polityki Komisji Europejskiej i zarzutów o łamanie praworządności w Polsce. Premier Viktor Orban potwierdził, że Węgry nie dopuszczą do przegłosowania ukarania Polski przez Komisję Europejską w ramach art. 7.

6 stycznia. Zakończył się Konkurs Czterech Skoczników. Kamil Stoch, jako drugi w historii tego prestiżowego turnieju wygrał wszystkie cztery konkursy.

8 stycznia. Premier Mateusz Morawiecki ogłosił restrukturyzację rządu, personalną i strukturalną. Ze składu rządu odwołani zostali: **Antoni Macierewicz** (min. obrony), **Witold Waszczykowski** (min. spraw zagranicznych), **Jan Szyszko** (min. środowiska), **Konstanty Radziwiłł** (min. zdrowia), **Anna Streżyńska** (min. cyfryzacji). Trzem ministrom zmieniono resorty. **Mariuszowi Błaszczakowi** powierzono ministerstwo obrony narodowej, **Henrykowi Kowalczykowi** – ministerstwo środowiska, **Andrzejowi Adamczykowi** – ministerstwo infrastruktury. Nowi ministrowie to: **Joachim Brudziński** – min. spraw wewnętrznych i administracji, **Łukasz Szumowski** – min. zdrowia, **Jadwiga Emilewicz** – min. przedsiębiorczości i technologii, **Jacek Czaputowicz** – min. spraw zagranicznych, **Jerzy Kwieciński** – min. inwestycji i rozwoju, **Anna Czerwińska** – min. finansów, **Jacek Sasin** – przewodniczący komitetu stałego rady ministrów.

W godzinach popołudniowych premier M. Morawiecki odleciał do Brukseli, gdzie wieczorem odbyła się prawie trzygodzinna rozmowa z przewodniczącym Komisji Europejskiej Jean-Claude Junckerem, któremu towarzyszył wiceprzewodniczący Frans Timmermans. Rozmawiano o wielu istotnych kwestiach dotyczących UE i Polski, np. bezpieczeństwo energetyczne, ochrona środowiska, respektowanie konkurencyjności w UE. Omawiano też zarzut o naruszanie praworządności w Polsce i problem migracji. Każda ze stron przedstawiła swoje argumenty. Trudno ocenić jakie będą rezultaty tej rozmowy. Ustalono, że następna rozmowa odbędzie się w lutym. *(J.-C. Juncker ostatnio dość pojednawczo wypowiadał się w sprawach Polski. Czyżby dwóch policjantów, jeden dobry, ...)*

11 stycznia. Sejm uchwalił budżet państwa na 2018 rok (zob. s. 1-5).

18 stycznia. Rozpoczyna się dwuletnia kadencja Polski w Radzie Bezpieczeństwa ONZ. W obradach uczestniczy Prezydent RP A. Duda. Główny temat sesji to bezpieczeństwo nuklearne.

19 stycznia. Senat przyjął bez poprawek budżet państwa na rok 2018.

21 stycznia. Polacy odnieśli kolejne sukcesy podczas Mistrzostw Świata w lotach narciarskich. Dzisiaj polska drużyna zajęła trzecie miejsce, a wczoraj w konkursie indywidualnym Kamil Stoch był drugi.

22 stycznia. Min. Jarosław Gowin ogłosił finalną wersję projektu ustawy o szkolnictwie wyższym (zob. s. 10-19).

23 stycznia. Rozpoczyna się Światowe Forum Ekonomiczne w Davos. Polskę reprezentują: prezydent A. Duda i premier M. Morawiecki. Jest to coroczna okazja do wymiany poglądów świata wielkiej finansjery i przywódców politycznych. Tym razem przewidywana jest także wizyta prezydenta Stanów Zjednoczonych. Jednym z przewodnich tematów forum jest zwalczanie nierówności społecznych. Polska może się tu pochwalić swoimi dokonaniem.

26 stycznia. Podczas swej krótkiej obecności w Davos prezydent Stanów Zjednoczonych D. Trump spotkał się z prezydentem RP A. Dudą. Rozmawiano o energetyce i inwestycjach firm amerykańskich w Polsce.

Do Polski przybył z krótką dwudniową wizytą sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych Rex Tillerson. Spotkał się z prezydentem A. Dudą, premierem M. Morawieckim, a także z prezesem PiS J. Kaczyńskim. Główne tematy rozmów to zwiększenie obecności wojsk amerykańskich w Polsce, poprawa zdolności obronnych wojska polskiego i bezpieczeństwo energetyczne.

W Budapeszcie, na spotkaniu Grupy Wyszehradzkiej mówiono o powołaniu banku rozwoju, wspierającego inwestycje infrastrukturalne. M. Morawiecki w swoim wystąpieniu powiedział: „Chcemy budować silną Unię Europejską poprzez silne kraje Unii”.

27 stycznia. Milosz Zeman został ponownie wybrany na prezydenta Czech.

W Oświęcimiu uczczono pamięć więźniów obozów zagłady z okazji obchodów 73 rocznicy wyzwolenia przez żołnierzy Armii Czerwonej niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau. Oprócz byłych więźniów i licznych delegacji byli także premier A. Morawiecki, B. Szydło i inni dostojnicy. Ten dzień jest także Międzynarodowym Dniem Pamięci o Ofiarach Holokaustu. Podniosły i refleksyjny nastrój został przerwany przez panią ambasador Izraela Annę Azari. Wystąpiła z polecenia rządu Izraela przeciwko nowelizacji ustawy o IPN. (Nowelizacja ta wprowadza przepisy chroniące przed fałszowaniem historii Polski, np. przed określeniem „polskie obozy koncentracyjne”.) Między innymi powiedziała „Rząd Izraela jest oburzony, ponieważ nie będzie można mówić prawdy o Auschwitz”.

Pierwsza reakcja na to wystąpienie – zaskoczenie i oburzenie. Tym bardziej, że ustawa była konsultowana ze stroną izraelską. Prezydent A. Duda w swoim wywiadzie powiedział „Nie możemy się wycofać. Mamy prawo bronić prawdy historycznej”. W latach okupacji niemieckiej uratowanie każdego Żyda było możliwe dzięki łańcuchowi ludzi dobrej woli. Dlatego premier M. Morawiecki powiedział „W Yad Vashem, w Ogrodzie Sprawiedliwych wśród Narodów Świata brakuje jednego, najważniejszego drzewka – drzewka dla Polski”.

Wśród licznych komentarzy pojawia się pogląd, że Izrael nie ma wątpliwości co do racji polskich, ale że jest to celowe uderzenie w Polskę, by uzyskać od Polski korzystne odszkodowania za mienie żydowskie w planowanej reprivatyzacji.

W Zakopanem odbyły się na Wielkiej Krokwi dwa konkursy skoków narciarskich. W rywalizacji drużynowej polska ekipa w składzie Stefan Hula, Maciej Kot, Dawid Kubacki, Kamil Stoch stanęła na najwyższym podium, a K. Stoch ustanowił nowy rekord skoczni, 140,5 m. W rywalizacji indywidualnej ponownie dobrze spisał się S. Hula, zajmując czwarte miejsce.

28 stycznia. Dwójka himalaistów Francuzka Elisabeth Revol i Polak Tomasz Mackiewicz podczas zejścia z <https://www.google.pl/>

masywu Nanga Parbat zastabli i zwrócili się o pomoc. Na wysokości 7280 m. pozostał Tomasz cierpiący na ślepotę śnieżną i liczne odmrożenia. Elisabeth podjęła próbę zejścia niżej. Wiadomość ta dotarła do polskich himalaistów przygotowujących się do zimowego zdobycia szczytu K2. Podjęto decyzję o wysłaniu ekipy ratunkowej. Przebywali na zboczach K2 już kilka dni, ich organizmy zdołały się aklimatyzować w rozrzedzonym powietrzu. K2 jest oddalone od Nanga Parbat o 180 km. Czterech himalaistów: Adam Bielecki, Denis Urubko, Piotr Tomala oraz Jarek Botor zostali w dniu 27 stycznia przewiezieni helikopterami do pierwszego obozu pod Nanga Parbat, na wysokości 4900 m. Po wylądowaniu A. Bielecki, D. Urubko około godz. 17.30 rozpoczęli wspinaczkę. Około godziny 2 po północy na wysokości 6100 m trafili na Elisabeth. Nie mogła już samodzielnie się poruszać. Sprowadzili ją do obozu pierwszego. Zespół ratunkowy podjął decyzję o odstąpieniu od próby dotarcia do Tomasza Mackiewicza. <https://sport.onet.pl/alpinizm/marek-kaminski-stanal-w-obronie-tomasza-mackiewicza/cv6h4gb>

29 stycznia. Portal „WP opinie” (<https://opinie.wp.pl>) donosi: „W środę 31 stycznia, izraelski parlament (Kneset) większością głosów przyjął uchwałę stwierdzającą, że jeśli polski parlament przyjmie nowelizację ustawy o IPN, jako kraj zostaniemy obarczeni odpowiedzialnością za negowanie Holokaustu. To kolejna „opcja atomowa”.

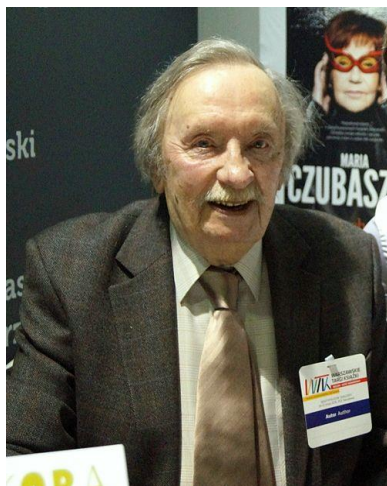
Natomiast witryna „wiadomosci.onet.pl” informuje „Ośmioro kongresmenów z ponadpartyjnej grupy zadaniowej Kongresu USA ds. zwalczania antysemityzmu napisało list do prezydenta Andrzeja Dudy. Wyrażają w nim nadzieję, że zawetuje on nowelizację ustawy o IPN, jeśli trafi ona na jego biurko.”

1 lutego. Przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk umieścił na Twitterze następujący wpis: „Kto rozpowszechnia kłamliwe sformułowanie o «polskich obozach», szkodzi dobremu imieniu i interesom Polski. Autorzy ustawy wypromowali to podłe oszczerstwo na cały świat, skutecznie jak nikt dotąd. A więc, zgodnie z ustawą...”.

2 lutego. Premier M. Morawiecki spotkał się z zagranicznymi dziennikarzami w Markowej, w Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej, upamiętniającym rodzinę Ulmów, w 1944 roku rozstrzelaną przez Niemców wraz z ukrywanymi Żydami.

4 lutego. Zmarł Wojciech Pokora, znany i lubiany aktor teatralny i filmowy. Pamiętamy go m.in. z filmów „Poszukiwany – Poszukiwana”, „C.K. Dezerterzy”, „Kariera Nikodema Dyzmy” i z wielu programów telewizyjnych, także z kabaretów Dudek, Owca i kabaretu Olgi Lipińskiej. Najczęściej grywał role komediowe.

6 lutego. W ostatnich dniach odbyło się wiele rozmów i spotkań Prezydenta A. Dudy, premiera M. Morawieckiego i marszałka senatu S. Karczewskiego poświęconych wyjaśnianiu istoty noweli ustawy o IPN. M. Morawiecki spotkał się z dziennikarzami z Izraela. Dziennikarze zwiedzili także Muzeum Powstania Warszawskiego. W programach stacji telewizyjnych trwała ożywiona debata o latach okupacji i znaczeniu wystąpienia w obronie dobrego imienia Polski. Publikowane są wywiady z coraz mniej licznymi więźniami obozów zagłady. Przypomina się, że Polska była jedynym krajem, w którym za udzielenie jakiegokolwiek pomocy Żydom groziła kara śmierci. Przypomniano, że Polska była jedynym krajem okupowanym, w którym decyzją rządu emigracyjnego powołano organizację Żegota, mającą jako zadanie niesienie pomocy Żydom.

Fot.: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wojciech_Pokora

7 lutego. Prezydent RP A. Duda podpisał nowelę ustawy o IPN i skierował ją w trybie następczym do Trybunału Konstytucyjnego. Podczas konferencji prasowej mówił: „Bolesne dla mnie jest niesamowicie głoszenie opinii, że Polacy byli w Holokaust zaangażowani instytucjonalnie. To nie jest prawda. .... Polacy też mają prawo do prawdy historycznej i swojej wrażliwości”. Trybunał ma sprawdzić, czy ustawa nie narusza wolności słowa i czy sformułowania są wystarczająco jednoznaczne.

Dziennikarze izraelscy spotkali się z premierem M. Morawieckim. Po spotkaniu zwiedzili muzeum Powstania Warszawskiego. TVN24 w obszernym artykule relacjonuje: „Problem był taki, że nasi goście, którzy są czołowymi dziennikarzami telewizyjnymi różnych stacji w Izraelu, mieli dość niewielką wiedzę o przebiegu II wojny światowej na terenie Polski, w tym również, jeśli chodzi o Holokaust - mówił w "Tak jest" w TVN24 Jan Ołdakowski, dyrektor Muzeum Powstania Warszawskiego ... . Jan Ołdakowski powiedział, że Janina Iwańska (*obecna na spotkaniu była więźniarka*) była pytana również o rzeczy trudne, ale zwrócił uwagę, że zaproszeni dziennikarze "nie mogli uwierzyć, że jako Polka była w obozie w Auschwitz-Birkenau, że miała swój numer, że Polacy też tam trafiali". Mówił również: "musieliśmy tłumaczyć, że były dwa powstania (powstanie w getcie warszawskim i Powstanie Warszawskie) i musieliśmy pokazać, co stało się z Warszawą. - Nie wiedzieli zupełnie, że Warszawa po powstaniu w getcie została zniszczona w tym obszarze, na terenie którego było powstanie w getcie, a później po Powstaniu Warszawskim Warszawa była również niszczone." (<http://www.tvn24.pl>)

*

Wiadomości KSN Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Redaguje zespół: **Wojciech Pillich, Janusz Sobieszkański, Krzysztof Weiss.**

Redaktor naczelny: **Janusz Sobieszkański,**

opracowanie językowe: **Jerzy Jackl,** opracowanie techniczne: **Elżbieta Smorczevska.**

Adres redakcji: **Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, ul. Waryńskiego 12, 00-631 WARSZAWA**

Nr konta: **Sekretariat Nauki i Oświaty, KSN NSZZ „Solidarność”**

92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 603 123 438

e-mail: **KSN@interia.pl ; krajowasekcjanauki@gmail.com ; <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn> ;**

„Wiadomości KSN” są dostępne na stronie internetowej KSN On line pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/ksn>